

Sreda, 6. april 2005.
Svedok Danica Marinković
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.04 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju, zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs (Nice), treba da počnete sa unakrsnim ispitivanjem, ali gde je svedokinja.

TUŽILAC NAJS: Svedokinja je izvan sudnice. Video sam je kod vrata.

SUDIJA ROBINSON: Gospođo Marinković i dalje ste vezani svečanim izjavom koju ste dali.

SVEDOK MARINKOVIĆ: U redu.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

UNAKRSNO ISPITIVANJE : TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospođo Marinković, vaš rad je upoređen sa radom istražitelja Barnija Kelija (Barney Kelly) koga vi znate zato što ste mu u aprilu 2002. godine dali jednu izjavu. Imate li bilo kakve prigovore na način na koji je gospodin Keli s vama vodio razgovor?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pitajte me konkretno, ako hoćete da me pitate, da bih znala šta hoćete da me pitate, šta vas interesuje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, gospođo Marinković, ništa konkretno

ne želim da vam kažem, već samo da znam da li imate bilo kakve pritužbe ili prigovore na način na koji je gospodin Keli obavio razgovor sa vama.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, na način kako je obavio nemam primedbe.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne samo da vam je izjava pročitana na engleskom i srpskom nego ste vi, takođe, dobili kopiju te izjave na vašem jeziku, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, kopiju te moje izjave ja nisam dobila. Ni na srpskom, ni na engleskom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako niste dobili, ja mogu da vam kažem da imam ovde jednu za vas. U svakom slučaju vi nemate nikakve prigovore na njegov rad. Sledeća stvar koja mene zanima, budući da se on, između ostalog, bavio i istragom o Račku (Recak) je, jeste li vi čuli nešto šta bi sada želeli da nam kažete, a što je negativno po Banija Kelija? Slobodno recite bilo šta što ste čuli, a što utiče, na neki način, na njegovu reputaciju kao istražitelja.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja se time nisam bavila. To nije u delokrugu mog posla niti me to interesuje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Ja vam sada dajem priliku. Džonatan Sač (Jonathan Sutch) je, takođe, istražitelj Tužilaštva ovoga Suda, koji je proveo nekoliko godina radeći u Prištini (Prishtine) i, uopšte, na Kosovu. Možda ste čuli za njega? Recite nam jeste li čuli bilo šta nepovoljno o istražitelju Džonatanu Saču?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja prvi put čujem za ovo ime. Meni je nepoznato ime i ličnost.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Gledajte. Optuženi je uporedio vas kao istražnog sudiju sa običnim istražiteljima u vezi s kojima vi nemate nikakve pritužbe. Vi, gospođo Marinković, kao što ćemo uskoro da otkrijemo, bili ste predmet mnogih pritužbi tokom obavl-

janja vašeg posla.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To nije tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nije? Dobro, idemo onda sada na Natašu Kandić. Nataša Kandić je, zapravo, savest nekih Srba, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam na šta mislite, budite konkretni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ona objavljuje stvari koje su istinite, a drugi nemaju dovoljno hrabrosti da takve stvari objave. Tačno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja se time nisam bavila. Niti sam novinar, niti sam publicista, niti predstavnik neke nevladine organizacije. Ja sam sudija profesionalac, isključivo sam se bavila svojim poslom, kao sudija, tako da me ne interesuje to, komentari u novinama, to nije moj deo posla. Ja se profesionalno bavim svojom strukom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U vreme bombardovanja, to je bilo jedno posebno opasno vreme za mnoge ljude i to ne samo zbog bombi, nego i zbog onoga šta je moglo da im se dogodi od strane Srba, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam razumela pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na primer, gospodin Keljmendi (Bajram Kelmendi), poznati advokat koji se bavio ljudskim pravima i koji se često pojavljivao pred vama, je ubijen, zar ne i to ubrzo posle početka bombardovanja?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ako mislite na advokata Bajrama Kelmendi, jeste.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. Recite nam ko ga je ubio?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: U vreme dok sam ja bila u Prištini, istraga nije pokrenuta, ali je podneta krivična prijava protiv "NN" izvršioca. Zasada, još je uvek nepoznat izvršioc, u vreme dok

sam ja bila u Prištini.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vratićemo se još na Keljmedijevu smrt ako bude vremena u unakrsnom ispitivanju koje mora biti kratko. A sada bih želeo da pogledate ovaj dokument koji ću da podelim pre nego što krenemo sa pitanjima po hronološkom redosledu. Kad je reč o vama, upućivane su neke pritužbe na vas. Bojim se da je ovo samo na engleskom. Nisam dobio verziju na srpskom, ali vi znate da je gospođa Kandić na čelu Fonda za humanitarno pravo u Beogradu, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, čula sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ona je Srпкиnja.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ona je iznela u javnost neke svoje opservacije o ubistvu kosovskog albanskog političara Fehmija Aganija (Fehmi Agani), zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Molim vas, nisam vas čula. Još jednom ovo pitanje, šta ste ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ona je iznela tvrdnje u javnosti o ubistvu Fehmija Aganija, političara, kosovskog Albanca.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Možete reći šta je iznela, meni nije poznato šta je iznela. Šta je to konkretno iznela?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Da pogledamo članak, onda. Ono šta je važnije su ostale stvari o kojima ja ona, takođe, govorila. To je članak od 8. marta 2002. godine. Tu se kaže da ste vi, prethodno istražni sudija Okružnog suda u Prištini, reagovali na saopštenje za javnost koje je u vezi sa ubistvom Fehmija Aganija izneo Fond za humanitarno preavo i optužili Natašu Kandić da laže. Jeste li vi optužili Natašu Kandić da laže?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da vam kažem, baš sam izne-

nađena da se služite kao izvor informacija na moj rad, pritužbe na moj rad, da vam je baš izvor informacija Nataša Kandić. Ona za mene, kao ličnost, niti je poznata, niti je interesantna, niti me interesuje. Ja bih htela da mi konkretno kažete rad, pritužbe na moj rad, da li imaju stranke koje su učestvovala u postupku gde sam ja vodila istrage.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na to ćemo tek da dođemo. Ovo je samo jedan opšti pregled. Pitanje koje sam vam ja uputio je pitanje na koje može da se odgovori. Jeste li vi optužili Natašu Kandić da laže kada je ona rekla da su dvojica policajaca odgovorna za smrt Fehmija Aganija?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Vezano za ovo što vi postavljate pitanje, ja imam konkretne dokaze što mogu da ponudim Pretresnom veću. Vezano za događaj Fehmija Aganija, ja nemam nikakve veze. Niti sam vršila uviđaj, niti sam sačinila zapisnik ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Pa zašto ste onda optužili gospođu Kandić da je lagala kad je ona u javnost iznela jednu verziju ubistva albanskog političara od strane srpskih policajaca? Recite nam.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Zato što je ona iznela neistinu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali ako vi o tome ništa ne znate ...

SUDIJA KVON: Gospodine Najs, izvinjavam se što vas prekidam, ali imam nekih poteškoća. Vi počinjete da govorite dok još prevod nije završen.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinjavam se. Recite nam onda zašto ste je optužili da laže ako niste znali ništa o tom predmetu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Zato što ... Vezano za Fehmija Aganija, ja znam drugu istinu, istinu koja je sprovedena, koju je, ovaj, utvrdio nadležni SUP Priština. I o tome posedujem dokaz, a to je krivična prijava SUP-a Priština ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To ste doneli sa vama? Pa to je vrlo praktično, hvala vam. Recite nam šta u njoj stoji?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: U ovoj krivičnoj prijavi stoji da je podneta krivična prijava okružnom javnom tužiocu Priština protiv nepoznatog izvršioca krivičnog dela ubistva iz člana 47 Krivičnog zakona Srbije, učinjeno na štetu Fehmi Agani iz Prištine. U ovoj krivičnoj prijavi stoji: "6. maja 1999. godine oko 17.00", ja se izvinjavam, naočare su mi se ..."oko 17.00 u ataru sela Batuse (Batuse), opština Kosovo Polje, od strane čovika izvršioca, izvršeno je krivično delo ubistvo iz člana 47 Krivičnog zakona Srbije, na štetu Fehmi Agani iz Prištine, koji je sa tri projektila pogođen u predelu glave iz neposredne blizine. Po ovlašćenju istražnog sudije Okružnog suda u Prištini, uviđaj je izvršan od strane radnika SUP-a Priština na licu mesta. Pored magistralnog puta Batuse-Lepina (Lepine)-Lipljan (Lipjan), pronađen je leš.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moram da vas zaustavim zato jer nemamo mnogo vremena. Možda ćemo želeti da pogledamo taj dokument. Postoji li neki poseban razlog zbog kog ste vi danas doneli ovaj dokument na Sud, budući da se time niste lično bavili?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Zato što sam pretpostavila da će jedini vaš izvor informacija da bude Nataša Kandić, na žalost. Ali da sam na vašem mestu, ipak, kao tužilac bi se bavila malo sa konkretnim dokazima i konkretnim činjenicama. Ovo što ona radi to je sve "rekla-kazala". A ja bih htela da vidim šta je ona vama od dokaza, pošto vam je ona jedini izvor informacija, kakva dokumenta, izveštaje vam je dostavila o zločinima nad Srbima i ostalih Albanaca od strane terorista na Kosovu i Metohiji. Možda vam to ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali recite nam, molim vas, možda ćemo ustanoviti da grešite, recite nam zašto vi kažete da je ona jedini izvor informacija? I, u stvari, kad se već time bavimo, recite nam kako ste vi to uopšte mogli da znate da ću ja uopšte da spominjem Natašu Kandić? Kako vi to znate?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Štampa, štampa piše. Ovo

suđenje je javno i to koliko sam mogla da čitam u štampi, pošto nisam mogla da pratim suđenja ... Štampa je ... Javno je suđenje pa se videlo da vi izvor informacija koristite ... Samo Nataša Kandić ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde to ja koristim Natašu Kandić? U stvari, moram nešto sasvim jasno da vam kažem. Sada moram da vas pitam imate li vi neke druge izvore informacija, obaveštajne izvore informacija, a gde ste vi to ustanovili, što je sasvim netačno, da mi koristimo Natašu Kandić kao jedini izvor?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Znače šta, ovo je suvišno pitanje, ja bih zamolila Pretresno veće da upozori tužioca Najsa da me pita konkretno za moj rad. Ja ... Ovde sam svedok, a pre svega sam sudija. I ne bih želela da nastavim za ovo, da zamaram i Pretresno veće i ostale prisutne ovde, suvišno je da sa Natašom Kandić ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ću sad da vas pitam dve stvari u vezi sa ovim dokumentom, a onda ćemo da se vratimo na hronološki redosled događaja. Gospođo Marinković, iako se više nećemo baviti Natašom Kandić, pogledaćemo mnoge druge pritužbe na vas koje su došle iz mnogih izvora. A sada nam recite nešto u vezi sa dva komentara koji dolaze od Nataše Kandić, a tiče se vašeg istorijata. Negde pri sredini stranice ona kaže: "Sudija Marinković se predstavlja kao zaštitnik srpskih žrtava i srpske policije, ali njeni pokušaji da manipuliše javnim mnjenjem su uzaludni. U policiji je poznato ko je ubio Fehmija Aganija". Da li vi sebe vidite kao zaštitnicu srpskih žrtava i srpske policije?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam samo profesionalno bavila svoj posao. Profesionalno, stručno i savesno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, da pogledamo onda šta piše pri dnu strane ...

SUDIJA KVON: Grafoskop još ne radi.

SUDIJA ROBINSON: Da, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pošto dokument nije dat svedoku na jeziku koji svedokinja razume, bilo bi, nadam se, korektno da joj se bar pročita sa engleskog teksta koji će stviti na grafoskop, šta piše u ovom tekstu. Nemoguće je na ovakav način ...

TUŽILAC NAJS: Stavićemo to.

SUDIJA ROBINSON: Da, slažem se, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izgleda da u ovom času grafoskop ne radi. Dobro, da ne bismo gubili vreme ja ću da pročitam ono šta piše pri dnu strane, a nadamo se da će se to uskoro pojaviti i na ekranu. Evo šta gospođa Kandić kaže o vama: "Sve više i više policajaca ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, imamo tehnički problem sa grafoskopom, tako da morate da čitate sporo, tako da svedok može da čuje prevod.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Svakako, citiram: "Sve više i više policajaca javno govore o tome šta se zaista dogodilo na Kosovu. Od njih sam prvi put čula za ubistvo Fehmija Aganija. Od njih sam, takođe, čula da naređenja za likvidaciju nisu davali samo policijski i vojni komandiri. Oni su mi rekli da je Danica Marinković lično naredila da se ubije nekoliko muškaraca iz porodice Ahmeti (Ahmeti) 28. februara 1998. godine u selu Likošane (Likoshan). Ona je tada bila istražni sudija. Došla je da sprovede uviđaj na lici mesta zajedno sa Jovicom Jovanovićem, zamenikom javnog tužioca i jednim timom istražitelja. Ispred kuće Ahmetijevih nalazila se hrpa tela i neki od muškaraca su još uvek davali znake života. U prisustvu, otprilike, 30 pripadnika specijalne anti-terorističke jedinice, Danica Marinković je, tvrdi se, rekla: ěja ih neću uzeti, ubite ih. Oni su dokrajčeni "Heklerima" (Hekler & Koh). Nije bilo nikave istrage i 1. marta 1998. godine, 14 leševa odvezeno je u mrtvačnicu prištinske bolnice. Istražni sudija

nije naredila da se obave obdukcije i nakon što su leševi identifikovani, predani su porodicama". Recite nam, možete li da zamislite bilo kakav razlog zbog kog bi ti policajci Nataši Kandić ispričali jednu takvu priču?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Recite mi imena tih plicajaca. Kad su to oni njoj izjavili?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja vas pitam, možete li da zamislite bilo kakav razlog zbog kog bi policajci ispričali takvu priču?

SUDIJA BONOMI: Ja moram da kažem, gospodine Najs, da je pitanje koje je uputila ova svedokinja fer pitanje jer vi ovde iznosite vrlo teške navode. Izneti tako teške navode samo na osnovu izveštaja u štampi, možda to nije vaša jedina osnova, u redu, ja to razumem, ali samo na osnovu navoda o štampi, to je prilično tanko.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Imajući u vidu širinu svedočenja ove svedokinje u vezi sa pitanjima koja su od važnosti za ovo Pretresno veće, ja se sada bavim reputacijom ove svedokinje. Samo želim da ona odgovori na pitanje može li da se zamisli bilo kakav razlog zbog koga bi policijski službenici rekli takve stvari Nataši Kandić rekli o njoj?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Znae šta, ja ne mogu da vam odgovorim dok mi ne kažete imena policajaca i kad su oni to dali i gde. Mene interesuju imena i kada. Ako je to bilo 1998. godine, zašto se to pominje tek 2002. godine?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, ako budem mogao, vratiću se na to kasnije, pre nego što završim. A sada bih želeo da se vratimo u vremenu ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, vi ste izneli jednu tako tešku optužbu protiv sudije. Ja bih rekao da, ukoliko vi imate neke dokaze

koji to podržavaju, vi to treba da iznesete u fazi pobijanja u ovom suđenju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako budem bio u mogućnosti da to uradim, uradiću. U ovom trenutku ja se samo bavim njenom reputacijom i upoređujem njenu reputaciju s reputacijom drugih. Ja sam svedokinji dao mogućnost da kaže šta misli o drugim ljudima, a Pretresno veće će sada da vidi da ima više materijala koji govore o ovoj svedokinji, a koji ne dolaze od Nataše Kandić. Ako mi dozvolite sada bih želeo da krenemo hronološkim redosledom i ja ću, naravno, uspeti da kažem samo neke od stvari koje su pokrivene u prethodnom ispitivanju.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ako bih mogla ...

SUDIJA ROBINSON: Vrlo kratko, molim vas.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ja ne znam ni gde se nalazi ovo mesto niti sam ikad bila tamo, čisto da Pretresno veće to ima u vidu. A ovo drugo staviću tužiocu, ovaj, gospodinu Najsu da mi da konkretno imena i kad je to bilo ... Imena policajaca i koji su to njoj dali izjavu, gde i na koje mesto i u kojoj prostoriji i zašto su čekali od 1998. godine tek do 2002. godine. Ali samo Pretresnom veću na znanje, ja tamo nikad nisam bila.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Želeo bih da se vratimo samo u 1987. godinu i to samo zbog jedne stvari. Možete li da nam kažete kako se zove vaš muž?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam šta je tu bitno za predmet mog svedočenja.

SUDIJA ROBINSON: Morate da odgovorite na pitanje. Mi ćemo da vidimo da li je to relevantno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: On je bio prijatelj, a neko vreme i saradnik čoveka po imenu Šolević, koji je bio aktivista na Kosovu, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam. 1987. godine, to je davno bilo, ja ne znam. Koji su njegovi prijatelji bili, meni to nije poznato niti me je to interesovalo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nakon čuvenog govora optuženog u Kosovom Polju (Fushe Kosove) kad je rekao "niko ne sme da vas bije", u vezi čega se i Šolević pominje u iskazima o tom događaju koji su se čuli pred ovim Sudom, organizovane su razne demonstracije, među njima i "jogurt revolucija" koja je dovela do promena u autonomiji Vojvodine. Vaš suprug je bio u grupi ljudi među kojima je bio i Šolević, a koja je išla okolo oragnizujući te aktivnosti. Da li sam u pravu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Kakve to veze ima samnom?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas da odgovorite na pitanje. Da li je to tačno? Zar ja nisam u pravu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da, 1987. godine toliko se toga izdešavalo naovamo, ja ne mogu da se setim. Znam da su Srbi sa Kosova i Metohije digli svoj glas zato što su bili građani drugog reda na Kosovu i Metohiji, pa su tražili svoja prava, ljudska prava, prava na slobodu, na kretanje, pravo na posao. Zbog toga su i ustali i demonstrirali, ne demonstriali nego manifestovali, ali detalje oko toga ja ne znam. Ja se politikom nikad nisam bavila niti sam bila član bilo koje partije. Ja sam se profesionalno bavila kao sudija od 1984. godine kada sam izabrana i dan danas sam sudija, tako da ti detalji nisu mi poznati, niti sam bila u toku, niti me to interesovalo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Bez obzira na to, daću vam još jednu priliku. Molim vas, odgovorite na pitanje. Da li je vaš muž bio jedan od onih koji su 1988. godine, možda i 1989. godine, ne znam, bili vrlo politički aktivni u podršci ovog optuženog na način na koji sam već govorio: putovao po raznim mestima, učestvovao u demonstracijama ...

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ako vas toliko interesuje njegova aktivnost, možete njega da pozovete da vam on to detaljnije

objasni, ja ne znam, ali jeste da je jedan od Srba, svih Srba na Kosovu i Metohiji koji su se borili za svoja prava, zato što su bili građani drugog reda, u to vreme, na Kosovu i Metohiji.

SUDIJA BONOMI: Gospođo Marinković, u vreme o kome govori gospodin Najš, da li ste vi imali običan porodični život sa svojim mužem?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Jeste.

SUDIJA BONOMI: Vi ste možda u pravu kad kažete "kakve veze ima ovo pitanje". Mi ćemo o tome da presudimo kada dođe vreme, ali moram da kažem da mi se čini da izbegavate da odgovorite na pitanje. Vi ste vrlo iskusan sudija. Zar ne možete da pređete odmah na stvar, odgovorite na pitanje, a mi ćemo kao sudije da odlučimo, kad dođe vreme, kakvu težinu da pridamo takvom odgovoru.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Da vam kažem, nije mi uopšte jasno zašto se toliko insistira na aktivnosti mog supruga? Ja sam ovde došla da svedočim kao sudija o svom radu i predmetima na kojima sam ja radila, a moj porodičan život i život mog supruga, to nije bitno sad za Pretresno veće i za predmet mog svedočenja. A ja ne izbegavam da kažem ni čime se on bavio ... On je radio, učestvovao je sa ostalim Srbima u tim demonstracijama da bi Srbi dobili svoj status koji zaslužuju na Kosovu i Metohiji. To nije tajna, to su znali svi. Oni su obilazili, išli ...

SUDIJA ROBINSON: Zahvaljujem se, gospođo Marinković.

SUDIJA BONOMI: Problem je u tome što mi to ne znamo. Mi informaciju možemo da dobijemo samo iz odgovora na pitanja koja se postavljaju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada pošto ste dali taj poslednji odgovor, da bude sasvim jasno, ja tvrdim da ste od kraja osamdesetih godina

vi i sami bili jedna od onih koji su politički podržavali ovog optuženog protiv ne-Srba. I ja ću i dalje da postavljam pitanja u tom pravcu, ali za sada iznosim ovu tvrdnju i zbog toga sam vas i pitao ovo što sam vas pitao. Da li me razumete?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne razumem ovo pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Možemo li da pređemo na vaš dokazni predmet pod tabulatorom 4. Pretresno veće će da se seti da je puno dokumenata sa raznih suđenja bilo predstavljeno ovde. Ja ću samo kratko da pregledam, da pređem jedan od njih ili nekoliko, koncentrišući se na Račak, pošto ćemo da idemo hronološki. Prvo da pogledamo dokument pod tabulatorom 4. Zamoliću da se svodok-inji daju primerci na srpskom jeziku. Tabulator 24 odnosi se, izvinjavam se, tabulator 4 odnosi se na suđenje gde ste vi bili istražni sudija. Da li je to tačno? I to je bilo poznato kao policijsko suđenje.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: E sad ja samo da pitam, da li ja mogu da odgovaram na ova pitanja s obzirom da nisu bili predmet mog svedočenja u prethodnom postupku, kad je na strani Odbrane? Vezano za ovu presudu, nisam odgovarala na pitanje Odbrane.

SUDIJA ROBINSON: Da, ali ovo pitanje ipak sme da vam se postavi.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam sprovodila istragu protiv ovih lica protiv kojih je podignuta optužnica 1995. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što pogledamo ovaj dokument, hteo bih da pogledamo još jedan dokazni predmet. I to je dokument koji se sastoji od dva dela. Objasniću, tako će da bude lakše. Prvo ću da zamolim Sud da pogleda srpsku verziju, poslednju stranu dokumenta, gde ćete da vidite nešto što liči i zapravo jeste, peticija. Bilo nam je teško da obezbedimo prevod za bilo koji deo ovog dokumenta. Stavićemo ga na grafoskop. Sud će da vidi jedan odlomak iz te peticije i iznad ćete da vidite devet tačaka pod brojevima. To je peticija koju smo izvadili iz jednih novina, ali nemamo prevod.

Međutim, ako Pretresno veće pogleda jedan dokument na engleskom iz drugih novina, videćete tih istih devet tačaka pod rednim brojevima i upravo su te tačke ono šta mene zanima. Gospođu Marinković, pogledajte srpsku verziju tog odlomka peticije. Da li je ta peticija vama poznata?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja prvo ovde ne vidim ni datum, ni kad je to objavljeno ni koje novine su to objavile. Bar ovaj srpski deo što ima i ne znam kakve to veze ima ova peticija sa mojim radom u ovom predmetu?

SUDIJA KVON: Zar ne vidite? U dnu, na desnoj strani

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovo je iz NIN-a. Ova peticija, koja je bila poznata pod raznim nazivima, bila je tajno prenošena iz ruke u ruku, pri skupljanju potpisa. Da li ste vi znali za tu peticiju?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ovo je 1994. godine, ja ne mogu da se setim sada za ovu peticiju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li možete da se setite da li ste, možda, vi ili vaš muž potpisali tu peticiju?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, u tom slučaju povlačim dokument. Ja, ipak, tvrdim da je pred kraj 1994. godine nezadovoljstvo političkom situacijom pod rukovodstvom optuženog, u to vreme dovelo do zahteva Srba da se nešto preduzme i da je ovo suđenje policajcima, dokument pod tabulatorom 4, bilo jedna od reakcija na srpske nacionalističke zahteve. To je moja tvrdnja.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Je li imate pitanje vezano za ovo, za ovu, za moj rad u ovom predmetu?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To i jeste moje pitanje. Ja vam tvrdim da je ovaj predmet, poznat kao suđenje policajcima, bio reakcija nezadovoljstva Srba na političku situaciju i političke aktivnosti ovog optuženog u to vreme i cele Vlade.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ta vaša tvrdnja nije tačna. Nema nikakve veze peticija sa predmetom koji sam ja radila. Ovo je grupa ... Ova grupa koja se pominje, sad, ovo, 1995. godine, nakon moje istrage podignita je, dignuta je optužnica, doneta je prvostepena presuda. Vrhovni sud Srbije je potvrdio tu presudu i ja sad ne znam kakve veze ima sad prvosnažno okončan postupak sa nekom peticijom iz 1994. godine? Stvarno mi nije jasno? Kolega, zameniče tužioca, konkretno mi postavite pitanje. Ja konkretno za moj rad ... Politika me ne interesuje, ja sam profesionalac sudija. Ja sam 1984. godine izabrana za sudiju u vreme kada gospodin Milošević nije bio na vlasti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, u redu, vrlo dobro.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: ... informacije iz novina, mene to uopšte ne interesuje. Ja stojim iza svojih predmeta i iza svog rada.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodo Marinković. Mislim da ste odgovorili na pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tabulator 4. Iako vam nisu postavljena pitanja u vezi ovog dokumenta, ovo je ipak jedan dokument koji je uveden preko vas kao svedoka u vreme kad smo poslednji put zasedali. Moje sledeće pitanje je da li se sećate advokata koji se zvao Fazli Balaj (Fazli Balaj) i koji je predstavljao, čini mi se, šest optuženih u ovom predmetu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne sećam se. To je bilo, ja sam istragu sprovodila 1994. godine. Imala sam okrivljenih 89. 89 okrivljenih. Svako od njih je imao po najmanje dva ili tri advokata, tako da sada od 1994. godine, koji je advokat koga branio, ja to ne mogu da se setim, a u presudi, prvostepenoj presudi koja je isto kao dokaz priložena, tačno stoji koji advokati su koga branili. I šta hoću još da vam kažem vezano za ovaj predmet, ja sam vodila istragu posle 89 okrivljenih. Nakon završene istrage, kad je predmet dostavljen, dostavljen tužiocu na rad, tužioc je odustao od 12 lica. Optužnica je podignuta protiv 72 lica. Što znači da smo radili po zakonu. Gde je

imalo dokaza, nastavio je tužilac da krivično goni.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospođo Marinković. Gospodine Najs, nastavite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Viste nam ispričali kako ste vi odgovoran, savestan i profesionalan sudija i mi ćemo samo malo pobliže da se pozabavimo ovim suđenjem. Vi kažete da se ne sećate nikavog konkretnog advokata. Da li je tačno, samo da bismo mi razumeli kako taj sistem funkcioniše, da li je tačno da advokatima nije dozvoljen pristup klijentima u ranim fazama njihovog pritvora?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno. Advokati su dobijali dozvolu kad god su hteli, dozvolu da obiđu pritvorenika. Za to ... Dozvolu sam ja potpisivala, postoji u prostorijama Okružnog zatvora. Evidencija vođena. Svaki advokat je imao pravo i omogućeno mu je da kontaktira sa svojim strankama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hoću da vam iznesem još jednu tvrdnju. Nije bilo uopšte neuobičajeno, naprotiv, bilo je vrlo uobičajeno da se pritvorenici i optuženi tuku pa čak i muče u zatvoru, po vašem nalogu i, samim tim, vi ste bili odgovorni za njih. Da li je to tačno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Vezano za to, recite mi kakve tvrdnje imate za to, dokaze? Zato što ja to prvi put čujem. Ja za to ne znam. Za predmete za koju sam istragu ja sprovodila, prvi put čujem za tako nešto. Recite konkretno ime ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hajde onda da pogledamo jedan dokument ili možda nekoliko. Evo ga dokument koji nosi datum 27. februar 1995. godine. Možda ste vi, jednostavno, zaboravili na ovo? Ovo je jedna žalba advokata Fazli Baljaja i on kaže da je to njegov peti podnesak po redu. Mi ovde na engleskom imamo samo rezime, ali vi imate pun tekst na srpskom. On daje rezime svojih ranijih žalbi i kaže da je 24. februara posetio svog branjenika Isak Aljiua (Isak Aliu) u zatvoru koji mu je ispričao da su ga izveli na saslušanje 17., 21. i 22. februara, da je izveden iz prostorije sa rukama vezanim iza

leđa i da je izložen fizičkoj torturi. Da mu je rečeno posle tog da će da bude ispitivan 23. februara i dalje se u žalbi kaže kako na njegovom telu postoje vidljive povrede. Ovde branilac traži da se njegovom branjeniku pruži medicinska pomoć, da se on pregleda i moli vas da obezbedite da državni organi prestanu da ga muče, pošto je on u vašoj nadležnosti i u nadležnosti Državne bezbednosti. On vama objašnjava kako se njegovom klijentu preta da će njegova porodica biti ubijena i na kraju kaže: "Ja, kao branilac, ne mogu da shvatim zbog čega mog klijenta ispituje i saslušava Državna bezbednost." Da li je moguće da se ne sećate ove žalbe? Da li se ovako nešto dešava toliko često da jednostavno ne pamтите takve stvari?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovo je krajnje nekorektno pitanje. Gospodin Najs kaže "da li se to tako često događa da ne pamti takve stvari", iako je gospođu Marinković rekla da prvi put čuje za nekakva mučenja zatvorenika u zatvoru.

SUDIJA ROBINSON: Mislim da je pitanje bilo "da li je ovo tako rutinska stvar da se vi ne sećate". Neka svedokinja odgovori.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Mislim, ovo je van pameti, ne rutinska stvar ... Nego branioci, oni, u smislu svoje odbrane su pisali ono što im ide u prilog i ono šta hoće, da opravdaju kroz svoj rad. Ja jedino što mogu da kažem da svaki pritvorenik je bio podvrgnut lekarskom pregledu kad god je branilac tražio iz bilo kojih razloga da se utvrdi. U zatvoru je postojao lekar koji je pritvorenike pregledao i po samom kućnom redu zatvora. Lekarski pregledi su redovno vršeni i kad god sam imala bilo kakav podnesak od strane branioca, ja sam odmah dala nalog da se izvrši pregled, komplet i da se utvrdi, eventualno, ako postoje neke povrede. Tako da ako je ovo sad gospodin Najs pribavio, onda je trebao da pribavi i u

zatvoru po ovom podnesku šta je preduzeto. Da pribavi i moj nalog i moj podnesak koji sam ja uputila upravi zatvora. Tako da ovaj podnesak kao podnesak meni ništa ne znači kad nedostaju ostali dokazi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidite, advokat piše novu žalbu, ovog puta ministru unutrašnjih poslova, to je broj 26. Da li vam se ministar unutrašnjih poslova obraćao povodom ove žalbe? Sad će dokument da vam bude dostavljen. Vi se sećate da je ova žalba došla do ruku ministra unutrašnji poslova?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja prvi put vidim ovo, ne znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Je li moguće? U tom slučaju da pogledamo sledeći dokument. Broj 27. Isti advokat ...

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najs, ovi dokumenti nose isti datum tako da se čini da je žalba ministru napisana istog dana kada i žalba ovoj svedokinji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tačno je, a sledeći dokument, sledeća žalba je napisana narednog dana. To je poslato predsedniku lokalnog suda. Pogledajte ovaj dokument. Tu se branilac žali da vi ništa niste do sad preduzeli ... Pretpostavljam da je ovo neka greška u prevodu? Ako pogledamo original, verovatno je pravilan prevod "vi ništa niste preduzeli" jer samo u tom slučaju dalji tekst ima smisla. Tvrdim, gospođo Marinković, da je slika suđenja koju ste vi predstavljali do sada ovom Sudu veoma različita od procesa koji su poznati i bliski ovom Sudu i da su kod vas zatvorenici mučeni. Zar to nije tačno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To je vaša konstatacija. Ja tako ne mislim. Kad ste već pribavili ove podneske, trebali ste da pribavite i šta je sud preuzeo u ovom delu. Ovo je samo jednostrano, podnesak branioca koji vama ide u prilog. A ostale dokaze koje je sud preuzeo i predsednik suda i ministar i ja, kao istražni sudija, to nemate. Dajte da izvršimo uvid u komplet spise predmeta, pa onda

možemo da razgovoramo.

SUDIJA BONOMI: Gospođo Marinković, možete li da nam pomognete tako što ćete da nam ispričati ono čega se vi sećate? Šta je preduzeto kada su primljeni ovi podnesci?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ja sad konkretno za ove podneske na mogu da kažem, ali mogu da kažem rad moj u svakom predmetu. Svaki podnesak koji sam ja dobila, ja sam po tom podnesku postupila, a to je bilo da na ...

SUDIJA BONOMI: Mogu li da vas prekinem? Ja znam de se gospodin Milošević uvredio na ovo pitanje koje je postavio gospodin Najš, kada je rekao da li je to tako rutinska stvar. Ali da li vi želite da kažete da ste rutinski, znači, često primali žalbe da se pritvorenicu tuku, prebijaju i da treba da se šalju lekaru na pregled? Da li je to šta vi želite da kažete? Ako nije onda se verovatno sećate ovog slučaja?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Nije, prvo što nije tačno. Pritvorenici nakon što ja ih saslušam i donesem rešenje o sprovođenju istrage, oni se upućuju u ustanovu Okružnog zatvora i više nad njim niko ne može da vrši, niti je vršio bilo kad, bilo kakvu torturu i mučenje, to nije tačno. Ja vam mogu reći da, nama su često dolazili u obilazak i ja sam ...

SUDIJA BONOMI: Da li iz toga sledi da vi tvrdite da je ovaj dokument falsifikat?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ne znam, ali ja, mogu vam reći da su advokati pisali sve i svašta što njima odgovara, što ide u prilog njihove odbrane.

SUDIJA BONOMI: Znači to vi želite da kažete, da je ovo falsifikat?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Tu ima štambilj, ali koliko je to tačno je

pitanje sada. Zato gospodin Najs trebao je da dostavi komplet dokaze, a ne samo podnesak branioca. A drugo da vam kažem, mi smo često imali da su dolazili delegacije Međunarodnog crvenog krsta (ICRC, International Committee of the Red Cross) da obilaze ustanove naših zatvora i ja sam dozvoljavala i dala sam dozvolu, oni su ih često obilazili i zatvorenici su imali prilike sa njima da razgovoraju i svoje primedbe da iznesu i da kažu ako im je nešto. Nikad nije se desilo u mojoj istrazi da je neko ovako kako ...

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Završiću, zasada, sa ovom temom. Verovatno se nećamo na nju vraćati. Sada bih vas zamolio da pogledate neke dokumente iz ranijeg perioda, iz decembra, od 22. decembra. Ima ceo komplet dokumenata, mislim tri ili četiri. To je medicinska evidencija. Ako pogledate na dno strane, videćete jedan pečat. Možete li da nam kažete kakav je to pečat? Da li je to je pečat Instituta za sudsku medicinu u Prištini?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I vidimo da je među potpisima, potpis svedoka koji treba da dođe posle vas, doktora Dobričanina. Ako pogledamo glavni deo ovog izveštaja, kaže se da je na zahtev Suda komisija lekara izvršila pregled Isaka Alijua iz Uroševca (Ferizaj) i onda se kaže "U levom dlanenom predelu šake i donjem delu podlaktice koža modro zelenkasta i žućkasto obojena. Potkožno tkivo sa krvnim podlivima. U levom i gornjem butnom predelu koža je modro ljubičasta, zelenkasta, žućkasto obojena. Potkožno tkivo sa krvnim podlivima." Dalje se kaže: "U desnom bočnom predelu članka, sljuštena koža nadlaktice, suva, smeđe boje, koja je sa strane počela da se ljušti". Da li ste vi primili ovaj izveštaj? Ovde se kaže, takođe, da su ovo posledice fizičke povrede koja se kvalifikuje kao laka telesna povreda. Da li ste vi kao sudija bili odgovorni za bezbednost ovih ljudi koji su bili optuženi u vašim predmetima?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa evo vidite, ovo vam je

dokaz da sam ja postupila kako zakon nalaže. Znači dala sam nalog da se izvrši pregled i da se utvrdi kod ovog lica, međutim ovo kako je naveo advokat u svom podnesku, nije toliko, nije to tačno kako je on naveo. Ovde stoji da je u pitanju laka telesna povreda naneta teško, jako zamahnutim mehaničkim oruđem. E sad, ko mu je naneo i kada i gde, to nije utvrđeno.

SUDIJA BONOMI: Problem je ovde u datumu, pošto ovaj izveštaj nosi raniji datum nego ona žalba advokata koju smo maločas videli, tako da nije jasno kakav je odnos između ova dva dokumenta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Međutim, suština je u tome, gospođo Marinković, što mi sad nemamo dovoljno vremena da idemo kroz ove dokumente. Da li ste vi primali ovakve izveštaje? Da ili ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa izveštaj je naslovljen na mene, istražnom sudiji. Sigurno postoji taj izveštaj u predmetu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mogli smo sve to da pogledamo, ali u ovom trenutku neću da trošim vreme na to. Vi ste, znači, primali izveštaje u kojima je stajalo da su zatvorenici, koji su pritvoreni po vašem nalogu, da se na njima vide znakovi toga da su udareni tupim predmetom. Nakon toga vi ste primili pritužbe od njihovih advokata koje su, između ostalog, poslate i ministrima i na druge instance i u kojima se tvrdi da su teške povrede nanete njihovim klijentima. Da li vas je to zabrinulo?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To su vaše konstatacije, ja ne mogu da komentarišem. Konkretno pitanje, recite mi šta vas interesuje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja sam vam dao konkretno pitanje. Vi ste govorili o tome kakva je bila vaša praksa. Vi ste potvrdili da ste vi primali medicinske izveštaje ove vrste. Pritužbe koje su napisali advokati, upućene su vama i drugim organima. Prema tome, može se sasvim razumno pretpostaviti da ste vi za to čuli i moje veoma konkretno pitanje vama je da li vas to brine?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Znete šta, 1994. godina, sada smo u 2006. godini. To je toliko vremena prošlo da ja ne mogu sada da komentarišem događaje iz tog vremena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ćete da komentarišete događaje iz 1999. godine. Recite nam onda gde je tačka u kojoj prerstaje vaše sećanje? O 1999. godini možete da govorite, a o 1994. godini ne možete. Šta je to?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja vas, gospodine Najs, podsećam da sam ja ... Jesam ovde svedok, ali sam i sudija. Imajte poštovanje prema mojoj funkciji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Žao mi je. Ja vam iskazujem odgovarajuće poštovanje. Vi ste, kad ste poslednji put bili ovde dali veoma širok iskaz o tome šta se dogodilo i šta se nije dogodilo. I tada niste imali nikakvih problema sa sećanjem. Možda vi niste shvatili tehničke detalje u vezi sa našim postupkom, međutim, vi ste u spis ovog suđenja uvrstili dokazni predmete od broja 4 do 44, a to su zapisnici sa vaših suđenja. Ja vam sada postavljam pitanja. Ja vam ponovo dajem dokumente iz tog doba. Da li to, onda, znači da čak i kad vam se pokažu dokumenti koji su nastali u to vreme, vi nemate nikakva sećanja i ne možete ništa da nam pomognete u vezi sa događajima iz 1994. godine?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam vam dostavila sudske spise iz kojih možete videti i pročitati šta se sve dešavalo. A detalje oko toga ne mogu sada da prepričavam. I bolje vam ja da imate komplet spise predmeta da izvršite uvid, da vidite šta je sve u tom predmetu sadržano, da ne bih vam ja sad po sećanju pričala i odgovarala na ono što vama odgovara.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, nisam siguran da sam shvatio koja je svrha ove linije unakrsnog ispitivanja. Ti su zatvorenici u pritvoru. Vi kažete da su pod njenom odgovornošću. Njih su pretukli i onda je ona rekla da, kad je dobila izveštaj o tome da su oni pretučeni, naložila da se oni pregledaju. Da li vi, onda, sada tvrdite da

je ona trebala da preduzme mere da spreči da se oni tuku?

TUŽILAC NAJS: Trebalo je da preduzme mere da spreči da se oni tuku. Trebala je da preduzme mere kako bi se oni ispitivali na sasvim drugačiji način i mnoge druge stvari. To je moja tvrdnja.

SUDIJA ROBINSON: I to je u okviru njenih ovlašćenja?

TUŽILAC NAJS: Da. I, osim toga, fundamentalno govoreći, režim u kome je ona funkcionisala je režim u kome su zatvorenici tučeni, barem u političkim predmetima ove vrste.

SUDIJA BONOMI: Ja bih želeo da kažem jedan komentar o poslednjem odgovoru svedokinje. Vi ste veoma kritični prema gospodinu Najsu koji nije prezentovao sve dokumente iz spisa. Međutim, on postavlja ova pitanja zato jer ste vi ovde doneli dokumente za koje tvrdite da su dokumenti iz spisa ovih predmeta, a sada ne možete da date odgovore na pitanja koja se odnose direktno na taj predmet.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Znate šta, to su detalji tog predmeta, ja ne mogu sada svih detalja da se setim. Ali u okviru svojih ovlašćenja i nadležnosti ja sam preduzela. A drugo, ovo nisu politički predmeti, kako tvrdi gospodin Najns. Ovde je krivično delo koje je predviđeno zakonom. Ovde se njima stavlja na teret "udruživanje radi neprijateljske delatnosti". To je krivično delo predviđeno Zakonom o krivičnom, zakonu, Krivičnom zakonu Jugoslavije. I oni nisu ispitivani više puta, kako tvrdi gospodin Najns. Oni su dali svoju odbranu jednom kod mene, kao istaržnog sudije i posle toga se nastavlja istraga prikupljanjem dokaza. Više nemamo šta sa njima. Sve ostalo što se tiče položaja pritvorenika, preuzima i odgovorni su ... Uprava zatvora.

SUDIJA ROBINSON: Da vidim da li sam to shvatio. Ja mislim da je to ono o čemu sam se ja raspitivao, gospodine Najns. Ako neko pretuče zatvorenika i o tome se obavesti sudija, sudija može da preduzme korake koji će dovesti do toga da doktor pregleda zatvorenika.

Međutim sprečavanje premlaćivanja je nešto drugo. Ja pretpostavljam da bi sudija mogao da izda nalog zatvorskim vlastima da one osiguraju da više ne bude premlaćivanja. Ali šta sudija može da učini osim toga?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Morao sam jednu stvar jasno da kažem. Mislim da sudija to može da potvrdi. Pregled od 22. decembra 1994. godine održan je, otprilike, mesec dana posle hapšenja i početnog zahteva. Advokati su podneli zahtev za medicinski pregled pre mesec dana, a vi ste čekali da prođe mesec dana kako bi povrede pomalo nestale. Nije li to tačno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam, eto tu su te spise, međutim ja hoću da kažem zato što to lice, pre nego što je sprovedeno u zatvor, ono je bilo kod mene saslušano u prisustvu svog branioca i u prisustvu prevodioca. I ono ako je imao bilo kakve primedbe na položaj njegov u predkrivičnom postupku, on je mogao meni na zapisnik, lično meni da to saopšti, da ja to konstatujem na zapisnik i odmah da preduzmem mere u pogledu njegovog lekarskog pregleda. A ja kad sam ga saslušavala, on nikakve primedbe nije imao na njegov status, na njegov položaj, a ja sam uvek u zapisniku konstatovala, ako vidim vidne povrede, pogotovu ako se požali lice koje ja saslušavam i ako imam ja, golim okom vidim vidne povrede po licu u smislu modrica i to, to se obavezno konstatuje i branilac koji je prisutan prilikom njegovog ispitivanja, on odmah to traži da se konstatuje na zapisniku. Zato što se to radi u prisustvu i tužioca i branioca, advokata i prevodioca. Znači, to se ne može sakriti. Od čega je on i kako zadobio te povrede? Ja sam dala nalog da lekar izvrši pregled i sudski veštaci su konstatovali da je u pitanju laka telesna povreda. I ja ... Tu se moja nadležnost i moja ovlašćenja završavaju. Znači nije bilo neke, neka teška telesna povreda gde je trebalo preduzeti dalje lečenje. E sad, ko mu je naneo te povrede i na koji način, to već nije moje da oko toga ja istražujem i ispitujem.

SUDIJA KVON: Gospođo Marinković, mene zanimaju optužbe koji-

ma su terećeni ovi optuženi. Vi ste rekli da su oni optuženi za udruživanje radi neprijateljske delatnosti. Da li neko može krivično da se goni samo zbog udruživanja, a da, pritom, taj čovek nije počinio krivično delo?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ova grupa koja se sad pominje, koja je predmet rada, ona se optužuje za krivično delo "udruživanja radi neprijateljske delatnosti", ali gde je cilj bio nasilno otcepljenje dela Srbije i Jugoslavije, stvaranje nezavisne države i pripajanje eventualno, Albaniji. A kroz ovo udruženje, oni su planirali i nabavljali, organizovali se, prvo stvorili udruženje, pa su se obučavali u Albaniji, pa su ilegalno unosili naoružanje, pa su spremali sve aktivnosti koji su bili usmereni ka nasilno otcepljenje dela Srbije i Kosova, dela Srbije i Jugoslavije i stvaranje nezavisne države. To su sve elementi koji sačinjavaju i koji predstavljaju krivično delo iz člana 136, "udruživanje radi neprijateljske delatnosti". To je velika grupa koja se udružila po prethodnom dogovoru i cilj im je bilo nasilno, putem sile, otcepljenje dela Srbije. To je, takozvani, ilegalni MUP.

SUDIJA KVON: Hvala vam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, to je bila paralelna institucija koja je postojala još od 1991. godine, a onda je u jednom trenutku odlučeno da se oni krivično gone, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajmo sada jedan drugi dokument. To je izveštaj iz 1995. godine koji je napravio Fond za humanitarno pravo. I ovaj dokument opet imamo samo na engleskom i ja ću da vam pročitam samo dva kratka pasusa i zamoliti vas da ih prokomentarišete. Dakle, to je izveštaj iz februara 1995. godine. Uradio ga je Fond za humanitarno pravo, direktor Nataša Kandić. Pogledajte, molim vas, stranu 23. Ja se izvinjavam što u ovom trenutku to nemamo na srpskom. To je, dakle, sažetak suđenja koji smo dobili od ove nevladine organizacije. Negde pri polovini leve strane stran-

ice ... Da, hvala. "Do kraja 1994. godine započeo je krivični postupak protiv zvaničnika i članova udruženja bivših kosovskih policajaca koji su optuženi da pripadaju parapolicijskim snagama kosovskih Albanaca. Sudovi su tretirali članstvo u bilo kakvom udruženju kosovskih Albanaca, aktivizam u podršci konkretnih političkih mišljenja, raspodelu letaka, uspostavljanje komiteta povezanih sa Demokratskom strankom Kosova (LDK, Lidhja Demokratike e Kosoves), formiranje profesionalnih i drugih građanskih organizacija koje nisu promovisale nasilje niti se za njega zalagale, prikupljanje materijala o kršenjima ljudskih prava, pa čak i popisivanje muškaraca u dobu između 16 i 90 godina kao pripremna dela po članu 136 jugoslovenskog Krivičnog zakona što je, prema tome, kažnjivo po članu 116." Recite nam da li je analiza koja je ovde izneta, da su ti krivični postupci podignuti i započeti protiv izričito nenasilnih dela, tačna? Gospođo Marinković, da li je tačno da je krivični postupak započeo protiv aktivnosti koje su sve, po sebi, bile nenasilne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja bih ovde sada, pošto gospodin Najs koristi izveštaj iz 1995. godine koji je dala Nataša Kandić, ja ću ovde, ako mi Pretresno veće dozvoli, da citiram pojedine pasuse presude i optužnice, pa da Pretresnom veću bude jasno šta je bilo u pitanju, pa onda neka Pretresno veće donese zaključak da li je izveštaj Nataše Kandić tačan, proizvoljan i nezasnovan na dokazima.

SUDIJA ROBINSON: Ali pre nego što to uradite, možete li da mi kažete kako glasi član 136 Krivičnog zakona Jugoslavije, jer to su bila dela pripreme prirode. Dakle, to se odnosi na član 136 Krivičnog zakona Jugoslavije pa je sada važno da znamo šta tamo stoji.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Evo, ja mogu da vam pročitam tekst iz zakona.

SUDIJA ROBINSON: Možete i samo sažeto da nam kažete šta u njemu stoji, ako je veoma dug. Dajte nam samo sažetak.

SVEDOK MARINKOVIĆ: "Ko stvara zaveru, bandu, grupu ili drugo udruženje radi vršenja krivičnih dela iz člana ...

prevodioci: Molimo da čitate sporije.

SVEDOK MARINKOVIĆ: "Ko stvara zaveru, bandu, grupu ili drugo udruženje lica radi vršenja krivičnih dela iz člana 114 do 119, iz člana 120 do 123, član 125 do 127 i člana 132 ovog Zakona, kazniće se zatvorom od 1 do 10 godina". A ovde, vezano za ovu grupu, povezuje se član 136 u vezi sa članom 116 istog Zakona koji kaže: "Ugrožavanje teritorijalne celine. Ko pokuša da upotrebom sile ili drugim protivustavnim putem otcepi neki deo teritorije SRJ ili da taj deo teritorije pripoji drugoj državi, kazniće se zatvorom najmanje 5 godina."

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, govorim u sopstveno ime, meni se čini da ova linija unakrsnog ispitivanja nije veoma produktivna. Vi pokušavate da pokažete da je svedokinja pristrasna, politički motivisana, naklonjena optuženom. Međutim, ovde se sada bavite pravnim pitanjima. Uvek se može naći neko objašnjenje zašto su ti ljudi optužani po članu 136.

TUŽILAC NAJS: To je možda tačno, međutim atmosfera u kojoj je radila ova svedokinja i činjenice iz svih predmeta, kad bih imao vremena da se sa svima pozabavim, mogu nam biti interesantne. Ja sam se usredsredio na jedan predmet, onaj iz tabulatora 4 od njih četrdeset i nešto i ja bih sigurno želeo da svedokinja odgovori na moje poslednje pitanje koje je zasnovano na pomenutoj publikaciji, a isto tako želeo bih da ona komentariše naka činjenične navode koji se nalaze na sledećoj strani, strani 24 u desnoj koloni, zato što se ovde iznela tvrdnja da je ova žena sudija od visokog profesionalnog integriteta. Takvu tvrdnju ja ne prihvatam i, prema tome, moja je dužnost da iznesem materijale koji govore o tome kako bi ona o tome mogla da se izjasni. Moja namera je da prestanemo time da se bavimo i da pređemo na Račak što je pre

moгуće.

SUDIJA BONOMI: Ja se nadam da ovo nije jedna nefer karakterizacija onoga šta smo do sada uspeli da postignemo u prvih sat i 20 minuta rada ovog jutra, ali nije li činjenica da smo mi uspostavili samo to da je postojala jedna optužena osoba koja je iznela pritužbe o tome da je pretučena i da to nije istraženo? I to još visi u vazduhu. I šta smo još, osim toga, uspeli da uspostavimo do sada?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, stvari idu dosta sporo i meni nije uvek moguće da se time bavim brže, ali ako budete ljubazni da pogledate stranu 24, u svakom slučaju, časni Sude, ja mislim da smo uspeli da pokažemo više od toga zato što mislim da je poželjno da dobijemo sliku o tome kako je zaista izgledao sistem koji je funkcionisao u to vreme. Ukoliko se svedokinja ne složi sa mojom karakterizacijom koju sam ja uopšteno izneo na početku, proces dokazivanja toga putem materijala nastalog u to vreme, nikad neće biti brz, a ja mogu da radim samo ono što mogu najbolje da napravim. Pogledajte, molim vas, stranu 24. U levoj koloni stoji sledeće, citiram: "Između 17. novembra i 5. decembra 1994. godine, uhapšeno je više od 200 članova Udruženja bivših kosovskih policajaca". Da li je to tačno, gospođo Marinković?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno. Ja sad ne znam veću dokaznu snagu, da li imaju sudske spise, pravosnažno okončan krivični postupak ili izveštaj i informacije koje je dala Nataša Kandić? Ovde imamo presudu Vrhovnog suda Srbije koja je doneta 1999. godine sa kojom presudom je potvrđena ova prvostepena presuda. I mislim da je van pameti da ja komentarišem izveštaje Nataše Kandić. Mislim, ne slažem se više sa Natašom Kandić da ja sada ... Mislim da ona nije ni vredna ni dostojna da mi gubimo vreme sa njenim izveštajima.

SUDIJA ROBINSON: Gospođo Marinković, to ćemo mi da utvrdimo, ako nemate ništa protiv.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U svakom slučaju, ona, odnosno njena publikacija iznosi tvrdnje o tome da je čovek po imenu Ismailj Raka (Ismail Raka) umro u pritvoru i ja vam kažem da je on bio premlaćen i mučen pre nego, kao što ovde piše, skočio kroz prozor. Da li je to tačno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam vas razumela. Ne znam o kome se radi? Ime, podatak, dokaz, kada?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Osoba u pritvoru po imenu Ismailj Raka, on je umro u pritvoru, zar se toga ne sećate?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Kada?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U decembru 1994. godine. Zar se zaista ne sećate da vam je jedan od optuženih umro u pritvoru?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Iz ove grupe, kažete?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Koji je po redu u optužnici?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ja mislim da ću ovde jednostavno da završim i da idem dalje i to ne zato što prihvatam da je to irelevantno ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Postavljanje ovakvih pitanja svedoku koji ne zna jezik iz koga se ovo citira, nije korektno. Bar bi trebalo pročitati ceo pasus. Jer da svedokinja zna jezik, pročitala bi šta ovde piše, bez obzira da li je tačno ili nije tačno. Ovde se konfrontiraju sudski spisi sa nečijim, nečijim pisanjem. Ovde lepo kaže da je jedan od pritvorenika umro dok je bio u zatvoru, a da je agencija Tanjug objavila izjavu ovoga, prištinskog Okružnog suda koje je, koja je objavila njegovu smrt. I u skladu s tom izjavom kaže da je "Raka skočio sa petog sprata policijske stanice i da je tako poginuo." To piše ovde. Uopšte ne znam da li je to tačno ili nije, ali je red da se

pročita gospođi Marinković ako se postavlja pitanje, bar pola pasusa teksta na jeziku koji ona ne razume, pa bi se onda možda setila da li nešto od toga postoji ili ne.

SUDIJA ROBINSON: Hvala što ste nam to pročitali, gospodine Miloševiću.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja bih sada išao dalje i to na Račak. Pozabavićemo se onim šta ste vi videli i šta nista videli. Prvo, želeo bih samo da potvrdimo jednu stvar. Među elementima koji su bili važni za donošenje vašeg zaključka da nije bilo masakra nego da se vodila bitka, jedan od važnih elemenata u tom vašem zaključku bio je taj da su sve žrtve nosile iste kaiševe. Slične pantalone i iste kaiševe. Da li se sećate da ste nam to rekli?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Prvo ja da objasnim. Ako ste pratili moje svedočenje u prethodnih dana, ja sam rekla da ja, kao istražni sudija, ne donosim zaključke. Ja kao istražni sudija samo prikupljam dokaze i podatke, tako da taj zaključak koji vi kažete, ja zaključak ne donosim. Nego zaključak donosu tužilac kad mu ja dostavim komplet dokaze koje su prikupljene i na terenu i na licu mesta i posle toga. E sada mi postavite konkretno pitanje, bez zaključaka.

SUDIJA ROBINSON: Da li ste vi, u okviru dokaza koje ste pronašli, zaključili i to da su sve žrtve nosile iste kaiševe? Da li je to bilo u vašem izveštaju o dokazima koje ste pronašli?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Jeste, oni su nosili kožne kaiševe, veći deo tih žrtava, da li svi, sad ne mogu da kažem svi, ali veći deo imao je iste kožne kaiševe.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I da li ste vi mislili da je to značajno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam to konstatovala, evidentirala, da li je to značajno posle je cenio tužilac. Znači ja sam bila dužna da samo konstatujem to što vidim, da se to evidentira, a u

sklopu svih tih dokaza koji su pronađeni na terenu, onda da tužilac dalje ceni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Osim toga što ste pogledali leševe i pronađeno oružje, vi niste ispitivali lokalne stanovnike, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi niste ispitivali nikoga među vojskom kako bi testirali tvrdnju da je u tom događaju učestvovala vojska?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja nisam ni imala ovlašćenja da saslušavam i da ispitujem vojsku zato što vojska nije nadležnost moja, a drugo, vojsku ja nisam ni videla na terenu, niti je bilo vojske niti vojnih vozila. Vojska nije bila prisutna tih dana, od 15. do 18., kad sam ja bila, pokušavala u Račku i ušla, vojske okolo nisam videla.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi niste ispitivali nijednog od preživelih?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, zato što ja nisam znala ni ko je bio sve u selu, ni da li ima preživelih i nisam znala njihova imena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I konačno, poslednje pitanje pre pauze, a od fundamentalne važnosti je, u incidentu koji je optuženi opisao kao "sukob", a ne masakr, vi niste pokušali da saznate ko je bio druga strana u tom sukobu, to jest, policija i niste ništa njih pitali?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To nije bilo ni moje ovlašćenje, nadležnost. Zato što ja nisam znala koje učestvovao u sukobu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, ako je to bio sukob, bitka, borba između policije koja je postupala u okviru zakona i OVK, koja je postupala protivzakonito, mi u vašoj istrazi, osim ukoliko ja nisam nešto propustio, ne možemo da pronađemo nikakav iskaz o tome šta policija, koja je delovala unutar zakona, kaže da se zapravo dogodilo?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To je nadležnost tužioca da o tome odlučuje i utvrđuje, ako je smatrao da je potrebno, a tužilac je dao službenu belešku vezano za Račak. Ja imam njegovu pisanu

službenu belešku, mogu da vam je pročitam šta je sve tužilac preduzeo nakon što sam mu ja dostavila komplet spise predmeta, vezano za Račak.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, moramo sada da idemo na pauzu, a kad se vratimo možda će onda svedokinja da nam kaže koga je ona sve ispitala u okviru svoje istrage. Gospodine Najs, podsećaju me da biste vi dokazne predmete trebali da obradite jedan po jedan.

TUŽILAC NAJS: Da, svakako ću da idem jedan po jedan. Mislim da će i prihvatljivost morati da se ocenjuje, jedan po jedan.

SUDIJA ROBINSON: Idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Imam dva nerešena pitanja. Prvo je da li treba da ovaj dokazni predmet obradimo sada ili da, s obzirom na okolnosti, treba da to ostavimo za kraj. To kažem samo zbog toga što dokumenti koji dolaze od Nataše Kandić zahtevaju posebno razmatranje iako mi se čini da su to, naizgled, dokumenti za koje ova svedokinja zna, dakle, sa kojima je upoznata.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Možemo to da ostavimo za kraj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja sam, ako se sećete, postavio svedokinji pitanje koga je ona ispitala tokom svoje istrage u ovom predmetu. Gospodo Marinković, kome ste postavljali pitanja u toku svoje istrage?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: S obzirom da sam, vezano za

Račak, ja obavila uviđaj na licu mesta, to je jedna istražna radnja ... Vezano za taj uviđaj ja sam preduzela i druge istražne radnje na osnovu kojih sam mogla i imala ovlašćenja. Ja nisam mogla u toj fazi da saslušavam bilo koga od svedoka zato što mi je za to potreban bio zahtev ovlašćenog javnog tužioca. Znači, ja na licu mesta ne mogu da saslušavam nikoga dok nemam zahtev od strane tužioca. Jedino što mogu da uradim je to da izvršim uviđaj na licu mesta i konstatujem neposredna zapažanja i dokaze koje pronađem na licu mesta. To je u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku, što je bilo bitno za mene nakon što sam izvršila uviđaj, pronašla tela, pronašla oružje. Druga istražna radnja koja sam ja utvrdila, koju sam ja naložila je bilo obdukcija pronađenih tela u selu Račak, kako bi kod istih utvrdili uzrok smrti. Drugu istražnu radnju koju ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak, gospođo Marinković, da bih vas shvatio dobro. Da li vi kažete da, prema vašoj proceduri, vi vršite uviđaj i to je strogo ograničeno na evidentiranje onoga šta ste vi uspeli da vidite na licu mesta, a da, recimo, nemate pravo da ispitujete svedoke?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Jeste.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali bez ispitivanja svedoka ne može da se dođe do nekih zadovoljavajućih zaključaka, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Vezano za uviđaj na licu mesta, ja samo neposredno utvrđujem šta sam našla na licu mesta. I to konstatujem. Zaključke se, nikakvi ne donose, preuranjeno je. Preuranjen je bio i izveštaj Vokera (William Walker). Recite mi šta je on ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, vrlo dobro. Mi sada ne govorimo o gospodinu Vokeru, bar ne za sada. Jedan drugi svedok Odbrane, gospodin Adam (Bo Adam), kada ga je gospodin Sakson (Saxon), tužilac, ispitivao o tome kakva je sveobuhvatna istraga potrebna za Račak, on je rekao da je razgovor sa policijom i oružanim jedinica-

ma nešto šta bi bilo razumno da se uradi u tom slučaju. Da li sam ja dobro shvatio da se vi sa njim ne slažete u tom pogledu da bi bilo razumno da se razgovara s policijom i vojskom?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja opet kažem, ponavljam, po Zakonu o krivičnom postupku u fazi ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, to smo već čuli. Nas sada zanima kakvi su istržni koraci preduzeti da bi se stiglo do nekih zaključaka? Kakve su istražne radnje potrebne i ja vam kažem da ste vi baš zato i ovde. Kada smo ispitivali, na primer, gospodina Adama, on nam je odgovorio da, ukoliko ne pokuša da se razgovara bar sa preživelim, sa policijom i sa drugim učesnicima u događaju, onda istraga nije potpuna. Onda je ona ograničena. Da li vi prihvatate tu tvrdnju da istraga u kojoj se ne ispituju preživeli i policija nije kompletna?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Znate šta, istraga je jedan deo krivičnog postupka. A uviđaj na licu mesta je samo jedna istražna radnja. Nakon te istražne radnje, nastavlja se dalje. Tužilac ako proceni, on može istražnom sudiji da podnese zahtev i da traži da u toj fazi istrage istražni sudija sprovede ... Pa sačekajte, saslušajte da vam objasnim i kažem. Ipak ne poznajete dovoljno naš ZKP, postupak naš pa budite strpljivi da vam objasnim. Ja sam i zato kao svedok, sudija, da objasnim, da bude jasno. Ako tužilac smatra da ono, nakon završenih istražnih radnji, vezano za Račak, sve dokaze koje sam mu ja dostavila, da ima osnova da se i dalje, da i dalje ja kao istražni sudija u tom slučaju sprovedem dodatne istražne radnje, on meni pismeno dostavlja zahtev u kom zahtevu nalaže šta još treba ja da sprovedem, da li da saslušam pojedine svedoke, koje svedoke i na koje okolnosti. Vezano za Račak, kad sam ja komplet dokaze, sve što sam preduzela vezano za uviđaj dostavila tužiocu, tužilac je sastavio službenu belešku ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mogu li da prekinem svedokinju pošto ...

SUDIJA ROBINSON: Da.

SUDIJA BONOMI: Ja sam upravo čekaio trenutak da kažem nešto. Gospođo Marinković, mislim da gospodin Najs odlično zna kako funkcioniše vaš sistem i po kojim pravilima i da niste u pravu kad kažete da on to ne zna. On vam je postavio pitanje kojim traži mišljenje od vrlo iskusnog sudije. Da li vi kažete ovim svojim odgovorom da, pošto vi niste tužilac, vi ne možete da odgovorite na to pitanje, niste spremni ili, jednostavno, izbegavate da odgovorite.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ne, ja sam spremna vezano u okviru svojih ovlašćenja kao istražni sudija koji zna da odgovori na svako konkretno pitanje, ali neka tužilac bude konkretan. Nek mi postavi konkretno pitanje.

SUDIJA BONOMI: Moram da kažem da mi se čini da je to vrlo očigledno pitanje koje se nameće. Osoba koja je iskusna u vođenju istraga, kada vrši istragu u jednom predmetu koji je doveo do smrti mnogih ljudi, ali ima i preživelih, vrlo je očigledno pitanje koje se nameće da li je istraga kompletna ukoliko nisu ispitani ili bar nisu učinjeni pokušaju da se ispitaju preživeli.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ja vam opet kažem, vezano za Račak nije sprovedena nikakva istraga nego je samo sprovedena jedna istražna radnja, a to je izvršen uviđaj na licu mesta. Tužilac je dalje, kad je dobio dokaze vezano za uviđaj i komplet dokaze prikupljene u Račku, tužilac je preduzeo sledeće korake koje je on smatrao za potrebne. On je, vezano za Račak, dao svoj izveštaj kao tužilac i onda pismeni nalog. Obratio se SUP-u Priština koje istražne i dodatne radnje treba SUP da preuzme vezano za to. Ja u tom delu nisam bila nadležna i ovlašćena da bilo šta preduzmem bez zahteva tužioca.

SUDIJA ROBINSON: Da li vi znate kakve je naloge dao tužilac SUP-u u

vezi koraka koje treba da se preduzmu?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ja sam htela to i da kažem. Evo, ja ovde imam službenu belešku tužioca u kojoj je on detaljno opisao i dao svoje mišljenje i izveštaj šta se desilo u Račku. Da ne bih čitala, pošto ja ne znam da li vi imate kao dokaz to, ja ga imam na srpskom ... Ako hoćete da vam pročitam na srpskom, polako da biste razumeli ...

TUŽILAC NAJS: Optuženi će da nam kaže da li je taj dokaz u jednom od njegovih tabulatora. Optuženi će moći da nam kaže da li je to u njegovom spisu. Ako nije, prekasno je da se sada uvodi.

SUDIJA ROBINSON: Da li je to među dokaznim predmetima?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo sada sam gledao ove papire koje sada distribuira gospodin Najš, ne znam šta me pitate.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Službena beleška Okružnog javnog tužioca od 9. marta 1999. godine. Da li je uvrštena kao dokaz?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To ne znam napamet. Ja nisam poneo one bajndere sa dokazima za gospođu Marinković.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ja samo mogu jednu rečenicu iz službene beleške da vam pročitam i onda sledeću fazu, sledeći dopis koji je tužilac podneo. On je opisao događaj u Račku i pošto je došao do zaključka da od strane pripadnika policije nije bilo kršenja Zakona o unutrašnjim poslovima, da nisu prekoračili svoja ovlašćenja prilikom akcije preduzete u Račak za pronalaženje izvršioca krivičnog dela terorizma i nakon izvršene obdukcije, pošto je utvrđeno de je kod ten ... 37 tela, ovaj, žrtava, da su pronađeni prisustvo čestica nitrata koji ukazuju da su pucali iz vatrenog oružja i da su sve povrede koje su nanete kod istih, naneti su vatrenim oružjem na različitim delovima tela i iz različitih pravaca što upućuje na zaključak o akcionom ponašanju žrtava kao i da su nanete sa dis-

tance, a ne iz neposredne blizine". I krajna rečenica "Iz iznetih razloga smatram da nema osnova za pokretanje postupka u pravcu bilo kojeg krivičnog dela za koje se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti". To je zaključak tužioca. Nakon toga tužilac 18. januara 1999. godine dostavlja zahtev za prikupljane potrebnih obaveštenja Sekretarijatu unutrašnjih poslova Uroševac, a to je zahtev koji se odnosi da "u odnosu na navedeno krivično delo, a krivično delo je u pitanju da se ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mogu li ja da pitam gde se nalazi taj dokument, da ga pogledamo?

SUDIJA ROBINSON: Ja ću da pitam svedokinju. Odakle vi to čitate?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Evo, imam ga ovde, to je u mojim spisima koje imam...

SUDIJA ROBINSON: Koji je to dokument?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Pa ja ne znam da li ga ima u spisima Tužilaštva, ali to je moja lična dokumentacija koju ja imam, komplet dokumentaciju za Račak. A to se nalazi u spisima predmeta koji je vezan za Račak. Sudski spisi predmeta.

SUDIJA ROBINSON: Ali ovo što ste upravo pročitali, da li je to zvanični nalog tužioca SUP-u?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Jeste.

TUŽILAC NAJS i PITANJE: Mogu li ja da dobijem taj citat? Mogli bismo da to iskopiramo sada i da ja to kasnije pogledam. Svakako je očigledno da, ukoliko ćemo da dobijamo dokumente na ovaj način, biće nam teško da se držimo vremenskog okvira koji imamo. Gospođo Marinković, rekli ste pre pauze da vi niste sami donosili zaključke. To jednostavno nije tačno pošto ste vi ovde izričito izneli

neke zaključke i to nekoliko. Sada ću da vam kažem koji su to zaključci. Rekli ste da nije tačno da je bilo granatiranja. To je jedan zaključak. Nije tačno da je na tom brdu bilo 25 osoba koje su izvedene i ubijene. Ako to nije zaključak, gospođo Marinković, šta je onda zaključak?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To su činjenice, to nisu zaključci. Činjenice koje sam ja neposredno videla.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vrlo dobro. Ako ste vi razgovarali kao što su drugi razgovarali sa potporučnikom iz 243. brigade koji je bio oficir za vezu Vojske Jugoslavije, a koji je potvrdio da je Vojska Jugoslavije pružala podršku operaciji MUP-a u Račku, vi onda ne biste mogli da kažete da nije bilo granatiranja, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam o kome se radi? Ne znam koji je taj potporučnik, s kime sam ja to razgovarala, to mi je nepoznato.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: On je ovde pominjan. Pominjao ga je svedok Mezonev (Joseph Omer Michel Maisonneuve) koji je razgovarao s tim ...

prevodioci: Prevodilac se izvinjava. Nije reč o potporučniku nego potpukovniku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: ... to je potpukovnik koji je vrlo jasno stavio do znanja da je Vojska Jugoslavije otvarala vatru iz tenkova i praga. Da ste vi razgovarali sa tim potpukovnikom vi ne biste mogli da dođete do zaključka da nije bilo granatiranja. To vam ja kažem.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Dajte mi datum, ime sa tim licem sa kojim sam ja razgovarala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, gospođo Marinković, nije na vama da mi kažete šta ja treba da radim, na vama je da odgovarate na moja pitanja, a moje pitanje je vrlo jasno. Da ste vi ili bilo ko drugi iz vaših sudskih organa zaista ispitivali vojsku i dobili informaciju od pot-

pukovnika Petkovića, tačnije Petrovića, izvinjavam se, da je 243. brigada Vojske Jugoslavije podržavala akciju MUP-a vatrom iz tenkova i praga, vi onda ne biste mogli da dođete do zaključka kao istražni sudija, da nije bilo granatiranja?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, nemojte da se nervirate i da povisujete ton, ja vas odlično čujem. Ja vam odgovorno tvrdim da ja vojsku nisam videla od 15. do 18. To odgovorno tvrdim da vojsku nisam videla, a ja nisam ovlašćena da sa bilo kim iz vojske razgovaram, zato što je vojska odvojena, vojska nije nedležnost redovnog suda, nadležnog. Recite mi datum kad je taj Petrović rekao ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinjavam se, ja ne prihvatam ove vaše komentare i sa vama ću da razgovaram onako kako ja smatram da treba. Ja vam tvrdim da vi izbegavate pitanja i možda još nešto gore, ali na to ću da dođem kasnije. Ako vi ne možete da ispitujete tako važne faktore kao što je vojska, da li onda prihvatate da vi ne možete da stignete ni do kakvih zaključaka na tu temu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Sa vojskom nisam razgovarala. Ja zaključke ne donosim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta je trebalo onda da znači ovo šta ste rekli Pretresnom veću "ubijeni ljudi nisu bili nenaoružani". Šta je to ako ne zaključak?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja samo kažem činjenice koje sam neposredno videla i konstatovala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta je bilo ovo, ako to nije zaključak? Sad ću da pročitam još jedan kratak odgovor koji ste vidali. Strana 37784, citiram: "To pokazuje da je selo ranije bilo oslobođeno, da su civili pre toga napustili selo i da su pripadnici terorističke bande već ušli u njega." Šta je to, ako ne zaključak? To je citirano iz vašeg svedočenja.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To su opet činjenice koje sam ja neposredno videla na licu mesta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo da pogledamo video. Ovo je video snimak, dokazni predmet 95. Da li ste se potrudili ikada da pogledate jedan dokazni predmet sa ovog našeg suđenja, šta je snimljeno u jarku. Da li ste to videli?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ako mislite na snimak što je Voker ušao u Račak i što je bilo na televiziji, to sam videla. Samo na televiziji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste imali mogućnost da tražite primerak tog video snimka koji je ovde izveden kao dokaz pre nekoliko godina, da vidite da li ima nešto šta vi želite da nam kažete u vezi s tim? Vi to nikad niste učinili. Da li vi ovde vidite ovo šta je snimljeno? Ja vam dajem priliku da pogledate i pokazaću vam i neke fotografije da komentarišete, ako želite.

(Video snimak)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kažete da ovi ljudi nisu bili nenaoružani. Kažete da se radilo o bici, o borbi. Šta hoćete da nam kažete povodom ovog video snimka? Da li ste nešto od ovoga već videli jer možemo da zaustavimo ovaj video snimak ukoliko vidite nešto značajno. Možete da nam iznesete neki komentar, ako želite.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ovaj snimak na televiziji sam videla, međutim, ove leševe ovde sada, koliko mogu da ih vidim na ovom snimku, u džamiji, među onih 40, ja ove leševe, ovi leševi nisu bili. Bar što se tiče ... Po ovako ... Ove drečave odeće i obuće ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači to su sasvim drugi leševi?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam, to pitajte Vokera. Zašto Voker nije pozvao mene i sačekao da zajedno to uradimo, da vidimo zajedno te ... Ja ne mogu da komentarišem sad njegov ovaj snimak. Ja samo mogu da komentarišem ono što sam ja videla i zatekla u Račku.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vrlo dobro, zaustavićemo ovaj video snimak i ako poslužitelj hoće da mi pomogne, uzećemo ovaj stalak sa ovom mapom. Koliko je ukupno leševa nađeno, gospođo Marinković? Na koliko mesta?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekla, leševi u džamiji, te što smo našli, 40 leševa u džamiji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na koliko lokacija su nađeni leševi? Koliko je bilo takvih lokacija gde su nađeni leševi, da li znate to?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Za lokacije ja ne znam. Lokacije ... Ja koje sam obišla nisam našla leševi niti bilo šta da upućuje na tom mestu, da su bili leševi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Imate li bilo koji razlog, a evo sad vam pokazujemo kartu Račka u veoma maloj razmeri, na toj karti je prikazano 13 različitih lokacija gde su nađeni leševi uključujući i ovu jarugu sa video snimka, ali i mnogo drugih mesta. Da li imate nekog razloga da ne verujete da su leševi nađeni i na tim drugim mestima? Da li imate razloga da sumnjate u to?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu sad da se orijentišem na ovu kartu. Meni to ništa ne znači pošto sam ja neposredno obišla Račak, na licu mesta. Što se tiče lokacija, ja ne znam na koja mesta gde ste vi našli, mislim, ko je te lokacije i koliko leševa ste gde pronašli? Ja to sad prvi put čujem da je bilo više lokacija i da je pronađeno više leševa nego što sam ih ja pronašla u džamiji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Je li moguće da je to zaista vaš stav, da posle sveg ovog vremena kada dolazite pred Sud kao istražni sudija sa tim materijalom koji postoji i vi nam to govorite sada kada vidite ovaj materijal koji prikazuje gde su nađeni leševi, stanje u kome su nađeni leševi i kako su fotografisani pre nego što su izmešteni odatle? Da li je to vaš stav?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne razumem vaš komentar i

pitanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi niste učinili nikakav napor i optuženi vam nije pružio nikakav materijal iz koga se vidi u kom su stanju nađeni leševi ...

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Koji leševi?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Leševi iz Račka. Samo da pogledamo neke fotografije Jana Henrija (Ian Robert Hendrie). To je dokazni predmet 156, počev od tabulatora 5. To je samo jedan izbor tih fotografija, a imaćemo posebno u vidu ono šta je svedokinja rekla o kaiševima na telima. Ovo je jedan niz fotografija, molim vas da ih pogledate. To je jaruga, da pogledamo sledeću fotografiju, sledeća ... Ne te mi nisu potrebne, sledeća, nastavite. To su one koje su označene. Izvolite, nije mnogo jasna fotografija, ali, pogledajte, pogledajte na grafoskop. Pogledajte kaiš koji nosi ovaj mladić. To je fotografisano onako kako je nađeno. Molim poslužitelja da prikaže sledeću označenu fotografiju. Kaiš je ovog puta plav. Sledeća. Evo ga plavi kaiš. Da pređemo na sledeću označenu fotografiju. Ja sam pokušao da izvadim sve fotografije koje prikazuju kaiševe na telima. Da li vidite ovaj kaiš? Sledeću fotografiju, molim.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ove fotografije, ko ih je snimio? Ko je ove leševe, gde, ko je pronašao? Meni to ništa nije jasno, šta mi vi predočavate.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ove fotografije su snimljene 16. januara 1999. godine. Snimio ih je gospodin po imenu Henri i bile su vam na raspolaganju da ih pogledate tokom vaših priprema za svedočenje. Žao mi je što vam nisu ranije predočene, ali to zaista nije moja krivica. Pogledajte kaiš na ovoj žrtvi.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Gde su ovi leševi?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. Vi niste upoznati sa lokacijama, zbog toga vam nisam pominjao gde su nađeni, ali ako želite, mogu da vam kažem. Da li želite da znate? Ovo je lokacija broj 5. Ako pogledate na tu kartu gde su prikazane lokacije, nađite kartu broj 5.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu da komentarišem o leševima koje nisam pronašla u Račku i nisam videla. A to ko ih je pronašao i slikao, što nije došao kod mene da to sve predoči meni da kaže, tada kada ih je 16. pronašao. Ja mogu samo da komentarišem za leševe koje sam pronašla u džamiji u Račku, 18. Ja ovo što nisam videla i što ne znam, ja ne mogu da komentarišem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajte sledeću fotografiju. Molim poslužitelja da okrene sledeću označenu fotografiju, to je lokacija 3. Vidite sve ove kaiševa. Vi ste rekli da su kaiševi na žrtvama bili skoro identični ili slični i vi tome pridajete određeni značaj. Pogledajte ove fotografije koje su snimljene u to vreme. One prikazuju kako su svi kaiševi na telima različiti. Zbog čega smatrate da u tome ima nekog značaja?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da vam skrenem pažnju da ja o ovim leševima ne mogu da komentarišem. Niti sam ih videla, niti sam ih pronašla, niti me je ko obavestio da postoje. Ja komentarišem o leševima koje sam našla u džamiji 18. tako da ja vezano za ovo, ne mogu vam ništa odgovoriti.

SUDIJA BONOMI: Možda to nije baš lako, ali recite, zar ne možete da identifikujete neke od ovih leševa, da bismo videli da li su to oni isti leševi koje je videla svedokinja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim sudskog poslužitelja da pokaže, mislim da su to poslednje tri obeležene fotografije. Pri samom kraju. Jarugu su fotografisali ... Ukoliko to sudski poslužitelj ne može da pronađe ja ću to sada da dam. Evo, izvolite, uzmite odavde. Dakle da pogledamo sad ove fotografije pri kraju ovog svežnja papira. Ne, ne ta, neposredno pre. Ovde vidite da su napravljene fotografije i onda u njih uneta imena žrtava. Tako da ovde vidimo Hapika Imerija (Hapik Imeri), Ahmeta Jakupija (Ahmet Jakupi) ili Izekija (Izeki Jakupi) i Esrefa Jakupija (Esref Jakupi). Prethodnu fotografiju, molim. Još pre ove. Ne, izgleda da to nije poslagano pravilnim redosledom. Ja ću da vam predati moju fotografiju. Ona nosi broj 214999 u gorn-

jem desnom uglu.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To je bila zima, a ovde vidim proleće, zeleno lišće i drveće. Ova fotografija, ne znam kad je snimljena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sve su ove fotografije snimljene u isto vreme. Evo, sada vidite još leševa, svi su označeni imenima. Znači, napravljena je identifikacija. Svi su oni nenaoružani, neki imaju kaiševe, neki nemaju kaiševe, niko nema iste kaiševe. Gospođo Marinković, to su leševi koji su pronađeni na tom mestu. I vi nikada niste proučili te fotografije.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Te fotografije taj koji je sačinio mogao je da donese kod mene to u Sudu i da to zajednički odradimo. Ja ne mogu da komentarišem nešto što nisam videla, nisam zapazila, to je za mene novo. Ja u tome nisam učestvovala, te leševe nisam videla.

SUDIJA BONOMI: Ove dve stvari koje vi kažete su međusobno protivrečne. Vi kažete da je osoba koja je to fotografisala vama te fotografije mogla da donese i da ste vi onda mogli da ih pogledate. Sada ih imate, sada možete da ih pogledate. Fotografije su tu. Gospodin Najs sada želi da zna imate li vi nešto da kažete u svetlu ovoga šta ste sada videli na fotografijama?

SVEDOK MARINKOVIĆ: To je ... Što se tiče kaiševa, to je samo jedan detalj. Znači, među onim 40 tela koje smo pronašli u džamiji, među njima, ja ne kažem svi oni, među njima je bilo onih koji su imali slične ili iste kožne kaiševe. Eto to mogu da kažem. Sad koliko to ukazuje na činjenicu zajedno u sklopu sa ostalih dokaza ... Kaiš kao kaiš nije bitan, ali ako se uporedi odeća i donji deo odeće i čizme, u stvari i zimske čizme, cokule, onda pronađeno oružje, pronađene barutne čestice na njihovim rukama, to sve ukazuje da su u Račku bili pripadnici UČK. Osim toga i štab je njihov pronađen.

SUDIJA BONOMI: Sada izvodite zaključke, a vi ste nam u više navra-

ta rekli da je to nešto što vi ne smete da radite.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ja ne izvodim zaključke, ja samo konstatujem činjenice. Činjenice koje sam videla na licu mesta, zapazila i unela u zapisnik. To su činjenice, a ne zaključke.

SUDIJA BONOMI: Zaključiti ili reći da je bili ko od ovih ljudi bio pripadnik OVK, da biste rekli tako nešto potrebno je da to zaključite. To je sasvim očigledno, gospođo Marinković. Nemojte to da negirate. Vi ste to u više navrata uradili, u toku vašeg svedočenja.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Sve što sam pronašla na licu mesta upućuje na činjenicu da su oni bili pripadnici UČK. Eto to je.

prevodioci: Tužiocu nije uključen mikrofoni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovo je tabulator 7, dokazni predmet svedoka Henrija. Gospođo Marinković, da ste vi pratili dokaze u ovom predmetu onda biste znali da je ovaj dečak ranjen, da su ga odneli u bolnicu i da se onda vratio da pokaže gde su se stvari dogodile. Sledeću fotografiju molim. Evo ga opet. Prvo, niko do sada još na Kosovu nije rekao da dečaci, ovako mladi, ja znam da se to dešava u drugim delovima sveta, tragično, na žalost, međutim niko do sada nije rekao da su u nasilju na Kosovu učestvovali i ovako mladi dečaci, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: A koji je ovo dečak? Kad je to snimljeno? Je li to dečak među ovih 40 što ih ja imam na spisku?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Slušajte, molim vas, moje pitanje. Ja sam vam rekao da je on bio u bolnici, da je bio ranjen i da se onda vratio kako bi pokazao gde su se dogodile stvari. Moje pitanje je bilo sasvim jasno. Postoje li bilo kakvi znaci da su ovako mladi dečaci učestvovali u nasilju koje je sprovođila OVK?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja imam ovo jedan podatak, ovde što je jedan dečak nastradao. A da vam kažem, deca nisu sude-

lovali, ali oni su pomagali, donosili hranu, donosili vodu, prenosili informacije...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako je on jedan od preživelih, jer on je bio samo ranjen, ako je, dakle, on preživeo i bio u bolnici, vi i vaš tužilac ste mogli da razgovarate sa njim. Možete li sada da objasnite sudijama i nemojte ponovo da objašnjavate sistem u kome rade vaši sudovi, to nam je dobro poznato, objasnite nam, molim vas, zašto niko nije iskoristio priliku da razgovara sa jednim očevicem, poput ovoga.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: A zašto taj dečak nije tražio neko da ga sasluša? Ili njegovi roditelji da su došli to da prijave. Ja ne znam odakle je taj dečko, ali i u Štimlje (Shtime) i u Račak...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako je to, zaista, vaš odgovor, ja idem dalje. Dajem vam još jednu priliku da razmislite o vašem odgovoru. Zašto niko nije iskoristio priliku da razgovara sa očevicem u bolnici?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Niko nije znao da je taj dečak očevidac.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Još jedno pitanje pre nego što pređemo na središnji deo vašeg iskaza o tome zašto ste vi mislili da su to bili članovi OVK. Pre pauze sam vas pitao sledeće: ako je ovo bio sukob između OVK i policije onda želim da znam zašto nemamo i iskaze pripadnika policije. Da se vratimo malo na vaše ranije godine, kad ste bili nešto mlađi sudija. Jeste li vi ikada učestvovali u nekom predmetu u kome je, recimo, osoba "A" udarila osobu "B", nešto što vrlo jednostavno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Imala sam i takvih predmeta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, hvala. U takvim predmetima nužno je, zar ne, a i očigledno, da se dobije iskaz obe strane, ako je to moguće.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Kad postoji konkretno lice koje

je izvršilac krivičnog dela i ako postoji konkretno u odnosu na koji je oštećen, zna se podatke i identitet, saslušava se prvo okrivljeni pa se onda saslušava i oštećeni. To je takav postupak u fazi u istragi. I onda se prikupljaju i drugi dokazi, to što je potrebno. I po zahtevu tužioca ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Hvala. Znači, ako su vaši zaključci, vaše pretpostavke, vaša nagađanja, bila to da se ovde radilo o borbi između OVK koji su bili na lošoj strani i policije koja je bila na dobroj strani, zašto onda niko nije uzeo iskaze pripadnika policije? Pa to je nešto tako očigledno, gospođo Marinković. Zašto to nije urađeno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: U toj fazi koju sam ja sprovodila, u stvari vršila taj uviđaj, ja nisam bila ovlašćena sem uviđaja na licu mesta da druge istražne radnje radim bez naloga tužioca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam onda zašto tužilac, ako je to istina, mi nismo videli sve dokumente u vezi s tim, zašto tužilac onda nije pribavio iskaz žrtve protivpravnog napada OVK?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam razumela pitanje. Kako žrtve?

SUDIJA BONONI: Gospođo Marinković, potsetite me, molim vas, koliko je bilo žrtava na strani policije?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ako mislite samo na Račak i okoline Račka, to je bilo žrtava, ne znam tačan broj, ali sigurno desetina policajaca je poginula u tom rejonu. Tada u to vreme.

SUDIJA BONONI: Ne, ja mislim na dan incidenta, 15. januar 1999. godine. Koliko je bilo gubitaka na strani policije u tom sukobu, čiji je rezultat bio, kao što ste vi rekli, smrt većeg broja kosovskih Albanaca?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Pa ja mislim da su tu bila ranjena ... Da li je

poginuo jedan policajac i dva ranjena ili su tri ranjena policajca, ali o tome postoji izveštaj SUP-a i ima krivična prijava koja je podneta i ranjeni policajci su saslušani, dali su izjavu vezano za taj incident. To postoju u SUP-u Uroševac, dokumentacija. To sigurno znam.

SUDIJA BONOMI: Hvala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Postoji li negde iskaz policije o tome šta su oni radili, kuda su otišli, kada su otišli, kako je došlo do toga da su im naneti gubici? Postoji li negde takav iskaz?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da zvaničan izveštaj o tome postoji i što se tiče SUP-a Uroševac i što se tiče MUP-a Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali to nije ovde sa vama i to nije nešto na šta ste se vi oslonili prilikom formiranja vašeg mišljenja.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To nije moje, za to ja nisam ni ovlašćena, niti sam mogla u to da ulazim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak, molim. Gospođo Marinković, ja ću sada da se nadovežem na pitanje koje vam je postavio sudija. Ja vam kažem, da se ovde radilo o borbi u bilo kom smislu, onda bi, imajući u vidu da je na jednoj strani poginuo veliki broj ljudi, na drugoj strani je bilo nešto više ranjenih, ja vam kažem da ste vi tamo otišli po uputstvima policije kako bi, na neki način, uspeli da stvorite neku priču koja će da prikrije činjenicu da je došlo do tako velikog broja leševa. To je moralo na neki način da se procesuiru. Nije li to istina?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam zato insistirala i htela da izvršim uviđaj na licu mesta, da utvrdim činjenice, a ne da ih prikrijem. I to na licu mesta što sam pronašla, ja sam konstatovala, utvrdila i za to sve postoji pismeni trag. Moje službene beleške i moji izveštaji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da pogledamo sada vaš tabulator 52.

Imamo to i na engleskom i na srpskom. Ovo nije izjava koju ste vi lično uzeli, zar ne? Ovo je izjava koju su uzeli Dragan Jašović i Momčilo Sparavalo. Ko su ti ljudi koji su uzeli ovi izjavu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To su službena lica koja rade u SUP-u Uroševac.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li to znači da su oni policajci ili nešto drugo?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, oni su civilna lica koja rade u SUP-u Uroševac, nisu policajci. Ne nose uniformu. Oni su krim-inspektori ako je jasnije.

TUŽILAC NAJS: Možemo li sada da pređemo na privatnu sednicu, za manje od minuta.

SUDIJA ROBINSON: Privatnu sednicu, molim.

(privatna sednica)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako pogledamo tabulator 52, to je izjava koju su uzeli Jašović i Sparavalo. Recite, vi ne možete ništa da nam kažete o tome da li je ta izjava tačna ili netačna. O tome ne možete da izrazite nikakvo mišljenje, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ovu izjavu su uzeli službena lica od građanina koji im je dao. I izjava ... Samo mogu da kažem da je uzeta u zakonom propisanoj formi i sastavni deo je dokumentacije koju sam ja imala za Račak i dostavila tužiocu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi niste bili prisutni kad su oni razgovarali sa tim šesnestogodišnjakom.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi, kao istražni sudija, prihvatate da je odgovarajući način da se proveri da li je ta izjava tačna na taj način da se ode do tog dečaka, sada mladića i da se on za to pita, zar ne?
SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije moje. To nije u mojoj nadležnosti da ja proveravam izjave.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne vi, nego uopšteno govoreći. Ako je, recimo, potrebno da neko proveri tačnost neke izjave, onda je odgovarajući način da se to učini, da se ode do te osobe i da se to pita, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa ta osoba je rekla šta je imala da kaže u ovoj svojoj izjavi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I ako treba da proverimo tačnost tri li četiri izjave u kojima se kaže da su žrtve bile povezane sa OVK, vi biste se onda, kao istražni sudija ili državni tužilac, nema veze kako, sigurno složili s tim da je prikladan način da se to proveri kroz razgovar sa svom trojicom tih ljudi, jer sad su samo trojica njih živi i da da se sa njima razgovara odvojeno, u okolnostima gde oni ne mogu međusobno da razgovaraju, između razgovora. Da li se slažete da je to odgovarajući, tačan, pažljiv način rada u ovom slučaju?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Izjavu koju uzimaju službena lica od strane građanina ne postavlja se sumnja, mislim nije sumnjivo i nema razloga da se proverava taj iskaz zato što su to službena lica koji na zakoniti način uzimaju izjavu od građanina, tako da nema potrebe da se to proverava naknadno. Jedino ako neka sumnja postoji, a u ovom slučaju sumnja ne postoji zato što je veliki broj građana dao istovetne činjenice koje se poklapaju međusobno, kada se napravi jedan mozaik i celina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospođo Marinković, mi smo videli da je u jednom trenutku ranije u vašoj pravosudnoj karijeri postojala detaljna pritužba u vezi s vama, a bilo je i drugih. I ja vam sada kažem da je u svetlu činjenice da je bilo pritužbi da su ljudi tučeni,

da je vaš poslednji odgovor sasvim nerealan. Uvek postoji mogućnost da je neko ljude na ovaj ili onaj način nagovorio da kažu neke neistinite stvari. Da li prihvatate tu mogućnost?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne prihvatam. Ovo konkretno ... Samo malo da me saslušate. Kad dođe lice kod mene po zahtevu tužioca gde ja sprovodim istragu, on kod mene priča ono što smatra da treba da da u svojoj odbrani. I to priča, ako ne zna srpski, priča preko prevodioca, prevodilac mi prevodi, a tu je i advokat, branilac. Znači, ono što smatra da treba da kaže kod mene kao istražnog sudije, on to ispriča i ja unesem u zapisnik. Nikakve, ovo što vi pominjete, ništa ja od toga nisam koristila i to odgovorno tvrdim, a sada možete da proverite gde god hoćete. Okrivljeni koje sam ja saslušavala, nikad na moj rad nisu imali primedbe, ni jedna od stranaka. Ja sam normalno nastavila da radim u Sudu, da se krećem po Prištini, da se družim sa svima, da kolegama ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moram da vas prekinem jer nemamo beskonačno vreme na raspolaganju ...

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: ... da su neosnovane, samo hoću to da kažem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, sa svedoci koji su sada još na raspolaganju, jedan od njih je umro u međuvremenu, mi smo razgovarali pojedinačno. Svi su ti razgovori snimljeni na video traku, povrh toga uzeta je od njih kratka pisana izjava. Budući da nemamo dovoljno vremena da gledamo ceo video snimak razgovora, ja predlažem da sada pustimo jedan kratak insert i da svedokinji pokažemo pisane izjave u kojima se sažeteo navodi izjava svedoka. Ja ću sada da pustim kratak insert razgovora sa Mustafa Afrimom (Afrim Mustafa) koji je snimljen u periodu od od kako smo poslednji put zasedali.

SUDIJA ROBINSON: Gospodin Najs, moramo da se posavetujemo.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Da, možete da pustite taj snimak.

TUŽILAC NAJS: Hvala.

(Video snimak)

Pitanje: *šta se dogodilo u toj sobi?*

Odgovor: *Oni su mi rekli da sam član OVK. Zatim su mi rekli da dodirnem řice.*

Pitanje: *Trařili su od vas da dotaknete neke řice? Da li su te řice bile s nećim povazane?*

Odgovor: *Nisam mogao da vidim ništa jer je to bilo pokriveno, ali video sam jednu kutiju sa prekidaćam.*

Pitanje: *Dobro, da to razjasnimo kako bi bilo sasvim jasno koje ste reći upotrebili. Da li je od vas zatrařeno da dotaknete te řice ili vam je rećeno da dodirnemo te řice?*

Odgovor: *Rećeno mi je da dodirnem te řice.*

Pitanje: *I jeste li ih dodirnuli?*

Odgovor: *I oni su sami dotakli te řice, ali onda to nije bilo uključeno, pa su mi rekli: ěVidiš, nićeg ne moraš da se bojiš ako ih dodrneš.ÍÍ I kad sam prvi put dotakao řice, ništa se nije dogodilo. Ali onda kada sam ponovo dotakao řice, okrenuli su prekidać. Osetio sam šok. Poćeo sam da plaćem i vrištım. Oni su poćeli da viću na mene.*

Pitanje: *šta su vikali?*

Odgovor: *Vikali su da sam pripadnik OVK.*

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS: Mi ovde imamo izjavu, ćasni Sude. Naravno, cela ova traka je na raspolaganju i optuženom i amikusima, kao i izjava ...

SUDIJA KVON: Kako se zove ovaj svedok? Ponovite još jednom?

TUŽILAC NAJS: Afrim Mustafa.

SUDIJA KVON: To je tabulator 52.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tako je. Izvinjavam se. Da bismo bili štedljivi sa vremenom, sadržaj izjave je rezimiran u jednu kratku izjavu koja je potpisana i ja ću sada da prođem nekoliko pasusa i zamolim svedokinju za njene komentare. Gospođu Marinković, ovaj mladić koji je tada imao 16 godina, objasnio je da je 16. januara, to je u drugom pasusu, otišao u Štimlje gde je zaustavljen od strane policije koja ga je udarila po nogama i stavila ga u svoja kola. Sedeo je sa jednm starijim čovekom, pitali su ih za imena, odakle su i policija ih je optužila da su oni pripadnici OVK. Policajci su rekli: "Kako to da si ti preživeo kada smo mi sve tamo pobili?" Zatim ih je policija odvela u Uroševac, u policijsku stanicu, psovali im majku dok su ih ispitivali. Ispitivali su ih trojica u jednoj sobi i optuživali da je pripadnik OVK i onda se govori o onome šta smo videli na traci, o toj kutiji sa prekidačima i žicama i tom incidentu kada je on dodirnuo žicu i vrištao. Takođe je objasnio kako su ga štapovima udarali po rukama. Kaže da nije pružio nikakvu informaciju zato što nije mogao da da nikakvu informaciju. Tada je neko od tih policajaca nešto pisao na kompjuteru i na kraju su mu rekli da može da ide pošto je samo dete. Međutim, da pogledamo šta je reko o tome da li je on bio pripadnik OVK. Ali pre toga da vas pitam kako to da je ova osoba dala ovakvu izjavu? Da li je moguće da je to zbog toga što su se vaši policajci i istražitelji zaista ovako ponašali?

ADVOKAT KEJ: Ona ne može to da kaže i to je cela poenta. Ja sam pustio da se ovo odvija neko vreme pošto nisam hteo da neko pomisli da mi ovde bez potrebe ulažemo prigovore i da opstruiramo proces, ali korisno je da vidimo kako se ovaj materijal predočava. Nema nikakve veze između ovog mladića i ove svedokinje. Apsolutno nikakve veze. Nema nikakve dodirne tačke između njenog svedočenja koje je ovde direktno, ide uživo i ovih okolnosti koje ona apsolutno ne može da svedoči i da komentariše. On iznosi

neke tvrdnje o tome zbog čega su se i kako ponašali neki policajci. Pošto sam ja doyvolio da se ova tema razvija izvesno vreme, hoću da uložim prigovor pošto je ovo klasičan primer koji ilustruje poentu koju smo mi već pokušavali da iznesemo nekoliko puta, kao i u našim podnescima.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Kej. Pretresno veće se sa vama slaže. Gospodine Najs, možete da postavite neko drugo pitanje na koje svedokinja zaista može da odgovori.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zamolio bih onda svedokinju da pogleda jedan drugi deo ovog zapisnika o svedočenju. Vidite kasnije da je ovaj mladić koji je predmet tabulatora 52, objasnio kako on zapravo nije potpisao tu izjavu i kako to nije njegov potpis. Što se tiče njegove pripadnosti ili nepripadnosti OVK, on pominje nekoliko ljudi, jedan, dva, tri, četiri, pet, šest, sedam, osam, osmoro ljudi pominje za koje kaže da nisu bili pripadnici OVK. Afet Biljalji (Afet Bilali), koji nije naveden u Optužnici, za njega on kaže da jeste bio pripadnik OVK i broj 5, Mehmet Mustafa (Mehmet Mustafa), očevo ime Hafiz (Hafiz Mustafa) kaže da jeste bio pripadnik OVK. Što se tiče ove izjave, gospođu Marinković, nju je dao po svoj prilici isti mladić koji je navodno dao ovu izjavu iz tabulatora 52 i on daje iskaz onako kako sam upravo ispričao. Vraćam se na svoje prvobitno pitanje. U tim okolnostima nema načina, kao što je pravilno rekao gospodin Kej da vi kažete šta je bilo u svesti ovog mladića ...

ADVOKAT KEJ: Mi jesmo na istom pravcu razmišljanja, ali ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, ne vidim kakva je poenta da nastavljate sa ovim pitanjima?

TUŽILAC NAJS: Ovaj mladić je bio prisiljen da potpiše ovu izjavu. On kaže da nije potpisao izjavu, to je ono šta on kaže, a ne da je bio prisiljen. I dokument koji je ovde priložen u tabulatoru 52 nije njegov dokument.

SUDIJA BONOMI: Ja ne vidim kako ona može na to da odgovori. Ako imate neki briljantan način da dokažete ovo, mi ćemo sa zadovoljstvom da pogledamo analizu tih potpisa. Ja sam takođe razmišljao o tome. Ja znam da sam nestrpljiv, ali u ovom unakrsnom ispitivanju smo već dosta vremena potrošili i, čini mi se, neproaktivno. I ovo je upravo dobar primer onoga šta hoću da kažem pošto vi ovde predočavate materijal koji ne možete da predočite u nekoj fazi kada može svedoku da se direktno postavi jednostavno pitanje na koje on može da odgovori. Čak ne može da da ni ozbiljan komentar. Naravno, u njenoj praksi sigurno postoje neke manjkavosti, ja to znam i time možete da se pozabavite kada dođe vreme, ali u tome ne treba da se ide predaleko u ovom unakrsnom ispitivanju.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, moj problem je da moram da predočim naše argumente. Ukoliko svedokinja daje neki iskaz, mi ne znamo šta će ona da kaže. Ja samo mogu da prezentiram svoje argumente.

SUDIJA BONOMI: Ali vi ne treba da iznosite stvari koje ona ne može da komentariše. Vi možete da predočavate određeni materijal ljudima za koje ima smisla da komentarišu.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, to pokazuje ozbiljna ograničenja i teškoće sa kojima se mi suočavamo jer ova svedokinja predočava materijal koji je potencijalno veoma značajan. Međutim, kada ona kaže da je to jedna pouzdana izjava koja je uzeta od strane službenih lica u skladu sa svim pravilima svuda, ja ne mogu da joj kažem na drugi način "znate šta, ovo nije tačno", jer mi imamo ovde izjavu u kojoj se kaže upravo suprotno. I ja jedino mogu da pokažem video snimak i mogu za svaki takav primer razgovora koji su obavljani da pokažem kratak video snimak i da skrenem vašu pažnju na mišljenje koje iskazuju ti svedoci o tome koje bio pripadnik OVK, a ko nije.

SUDIJA BONOMI: Gospođo Marinković, ako biste vi slučajno otkrili

u toku svoje istrage da je neko bio mučen prilikom saslušanja, da li biste vi pridali bilo kakav značaj izjavi koja bi bila rezultat takvog svedočenja? To je veoma jednostavno pitanje.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Ja uskladu svojih ovlašćenja, da mi se takvo neko lice požalilo i konkretno reklo, sigurno da bi preduzela u okviru svojih ovlašćenja ...

SUDIJA BONOMI: Ne. Ja vas pitam, molim vas. Ako biste vi saznali da je svedok dao neku izjavu posle mučenja, da li biste vi smatrali da takva izjava ima bilo kakvu težinu?

SVEDOK MARINKOVIĆ: Da je pod takvim uslovima data izjava, sigurno bi se imalo u vidu da se ... Ta izjava ne može biti dokaz.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam. I drugo pitanje. Kada biste saznali da je potpis svedoka falsifikovan na izjavi, da li biste i dalje smatrali tu izjavu pouzdanom i vrednom, kao dokaz?

SVEDOK MARINKOVIĆ: To ako se dokaže da je falsifikovan potpis, isto se ne može verovati da je verodostojan dokaz. Ako se dokaže falsifikat.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam puno.

TUŽILAC NAJS: Uz vašu dozvolu, ja bih se na isti način pozabavio i sa druga dva svedoka koji su još uvek živi kako bi Pretresno veće znalo kakav još materijal postoji. Sledeći bi bio ...

ADVOKAT KEJ: Ja mislim da ponovo razmotrimo sve ovo zbog toga što, čini mi se, krećemo istim putem. Predočava se određeni materijal na ovaj način koji kasnije biva diskvalifikovan.

SUDIJA BONOMI: Ja sam shvatio da je gospodin Najš prekinuo s

tim.

TUŽILAC NAJS: Ja sam hteo da uradim isto sa sledećom dvojicom svedoka. Pretresno veće bi trebalo da ima u vidu da je Litučiju (Barry Lituchy) predočena njegova ranija izjava. Mi smo uz vrlo kratku najavu dobili određeni materijal koji predstavlja iskaz iz druge ruke i potencijalno ima značaja. Mi smo obavili svoju istragu i mi vam predočavamo svoje nalaze. Što se tiče prvog svedoka, mislim da je to Andrić, prikazan je video snimak gde intervjuisani svedok daje apsolutno suprotno tumačenje određenog događaja. Video nije prihvaćen u spis, ali se sećam da nam je dozvoljeno da o tome pitamo svedoka. Nešto je slično urađeno što se tiče svedoka Litučija, ali s obzirom na stav Pretresnog veća, mi smo predočili, umesto video snimka izjavu, izjavu kojom se pobija ranija izjava i mislim da je ovaj dokazni materijal mnogo relevantniji za naša glavna pitanja, a to je Račak. Naravno, treba da obavimo istragu i tu istragu smo obavili. Zbog ranije prakse uradili smo obe stvari, napravili smo video snimak i napravili smo kratku izjavu sa rezimeom iskaza svedoka. Ja sam dosta ograničen tako da moram da kažem, gospođo Marinković, da ova ranija izjava nije tačna i ni na koji način ne pomaže Pretresnom veću. Ja mogu za par minuta da objasnim kakav je naš stav i da ostavim Pretresnom veću da odluči kakvu će vrednost pridodati tom dokaznom materijalu, ali ja bih rekao da treba da se pridržavamo stava koji je važio za svedoka Litučija.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, možete to da predočite, gospodin Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zahvaljujem se. Hteo bih da vam predočim jedan kratak pasus ...

SUDIJA ROBINSON: Vreme je da odemo na pauzu od 20 minuta.

TUŽILAC NAJS: Odmah posle pauze vrlo kratko ću da prođem ovaj materijal. To će da se sastoji od vrlo kratkog video snimka i rezimea njihovih izjava. Mogu da predočim izjave unapred, ukoliko biste želeli da ih vidite.

SUDIJA ROBINSON: Sada idemo na pauzu od 20 munuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Možemo li sada da pustimo kratak odlomak iz video snimka koji predstavlja razgovor sa Muhadinom Dželjadinijem (Muhadin Xheladini), tabulator 51 iz dokaznih predmeta Odbrane?

(Video snimak)

Tužilac Sakson: Da se vratimo na 17. januar kad ste bili u Uroševcu. Znači u jednom trenutku tog dana, 17. januara, zamolili su vas da potpišete izjavu, je li tako?

Muhadin Dželjadini: Tako je. Ja nisam želeo da potpišem izjavu, ali oni su insistirali jer kad sam video krv u podrumu, bio sam tako preplašen da sam prihvatio.

Tužilac Sakson: Dobro. Znači drugim rečima ...

(Kraj video snimka)

SUDIJA ROBINSON: Gde je obavljen ovaj razgovor u kome je učestvovao gospodin Sakson (Saxon)?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U Prištini, u našoj kancelariji u Prištini i to je učinjeno za vreme praznika. Ako pogledamo kratko tu izjavu, ova

izjava uzeta je tokom nekoliko proteklih dana. Uzeli su je jedan istražitelj i jedan pravnik. U njoj se kaže u drugom pasusu kako mu je Vilijam Voker rekao da napusti selo zbog toga što dolaze Srbi. Tako je on 17. januara otišao u Štimlje gde ga je privela policija koja je tvrdila da je on bio u brdima. On je negirao da je pripadnik OVK. Odveden je u sobu broj 51. On je rekao tim ljudima da je 16. januara, prethodnog dana, bio u Račku i pomagao u prenošenju tela u džamiju i da je zaista među njima bilo i nekoliko leševa bez glave. O tome mi znamo pošto smo videli na fotografijama. On kaže da su ga tukli štapom, pitali su ga zbog čega govori takve stvari. Onda su ga odveli u jednu manju sobu gde su ga pitali o tome da li je donosio namirnice i druge stvari OVK. On je rekao da ne zna. Onda su ga odveli u podrum koji je bio dugačak otprilike šest metara. Tamo je bilo četvorica muškaraca koji su insistirali da on prizna da je neki čovek po imenu Mehmet Mustafa imao bacač raketa dok je taj dotični znao da ovaj poseduje samo pištolj. I priznao je da je Mehmet Mustafa zaista pripadnik OVK. Kada su insistirali da on to isto kaže u vezi sa nekim Sadikom Mujotom (Sadik Mujota), njegov boravak u stanici se završio kada su mu tražili da potpiše izjavu koja je pod tabulatorom 51. On priznaje da je potpis njegov, ali kaže da nije želeo da potpiše tu izjavu i kaže da je bilo krvi u tom podrumu i da se on uplašio. Na to ću da se vratim za trenutak. U paragrafu 7 vidimo da je Mehmet Mustafa bio pripadnik OVK. On nije znao ništa o Ljutfi Biljalji (Lutvi Bilali), kao ni Nijaziju Zumberiju (Nijazi Zymberi). Nije znao da su oni članovi OVK, ali ne zna, takođe, ništa o Bajramu Mehmetiju (Bajram Mehmeti). Da li ste vi išli u taj podrum gde su ispitivali ljude, gospođo Marinković?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nemam komentar na ovo pitanje. Niti odgovor.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se nadovežem na pitanje koje vam je postavio sudija Bonomi pre pauze. Da ste znali da je nako drugi stavio potpis na nečiju izjavu i da je dotična osoba mučena, da li biste smatrali tu izjavu verodostojnom?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Odgovor sudiji Bonomiju, a

ovde kako sam vas razumela, pošto ja nemam prevod na srpski ovde, za ovu izjavu, kako sam vas razumela, ovaj građanin sa kim ste obavili razgovor posle toliko godina, ne negira, on kaže da je on potpisao ovu izjavu, da je njegov potpis. E sad, tu je, neka ceni Pretresno veće izjavu koju je on dao 1999. godine i izjavu koju ste vi od njega sada uzeli pre nekoliko dana ... Koja je verodostojnija izjava, to će ceniti Pretresno veće. A drugo što hoću da kažem, ovi svedoci koje ste vi sada saslušavali, oni iz bezbednosnih razloga se plaše da potvrde da kažu šta su rekli 1999. godine i sada pričaju ovo što su vama pričali. Koliko oni pričaju istinu, to je opet znak pitanja. Ja kao sudija bi isto to uzela ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospođo Marinković, da li sećate jednog kratkog razgovora između vas i sudije Bonomija kada vas je on pitao da li vi zaista donosite zaključke? Zar nije ovo šta ste maločas rekli, zaključak?

SUDIJA ROBINSON: To pitanje sudije Bonomija ticalo se sasvim drugih stvari.

TUŽILAC NAJS: Znam, ali ovo šta nam svedokinja upravo kaže sada, da se svedoci plaše, zar to nije zaključak?

ADVOKAT KEJ: Ako se predočava ovakav materijal, onda morate da se pomirite s tim da ćete dobiti ovakve odgovore. Tužilaštvo je samo na sebe navuklo ovakvu situaciju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ipak moram da insistiram. Gospođo Marinković, vi niste u prilici da kada vidite dve različite izjave ... Ne, neću da idem u to. Da pogledamo treći video snimak. To je tabulator 47.

SUDIJA BONOMI: Pretpostavljam da prihvatate da zavisno od okolnosti, odgovoru koji ste dobili može da se prida određeni značaj. Bar ja sam tako shvatio odgovor. Izjava ne sme tek tako lako da se odbaci, ne ulazeći u okolnosti.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, zadovoljan sam sa tim zaključkom jer ako će Pretresno veće kasnije da se bavi zaključcima koja je donela ova svedokinja, mada ona odbija da prihvati da je to uradila i Pretresno veće zna da je ona neko ko ne bi odbacila izjavu koja je zadobijena silom, onda će Pretresno veće da bude sukobljeno sa drugačijim pristupom opštim standardima prihvatljivosti dokaza koje bi samo prihvatilo. Zato sam ja vrlo zadovoljan odgovorom. Ja bih hteo da kažem da se sećam da je sudija Robinson ranije izneo svoje mišljenje po ovom pitanju. I tvrdim da prema našim savremenim kriterijumima, izjavama koje su date pod pritiskom ili pod prisilom, ne treba pridavati nikakav značaj pred Sudom. Sudija Robinson se naročito time bavio.

SUDIJA BONOMI: Čudo je da vam i svedokinja to nije rekla.

TUŽILAC NAJS: Da pogledamo sledeći video snimak.

(Video snimak)

Muhadin Dželjadini: *Bila su dvojica policajaca na ovoj strani. Oni su imali palice za bejzbol. Počeli su da me tuku po celom telu, samo ne po licu.*

Tužilac Sakson: *I koliko dugo su vas tuki?*

Muhadin Dželjadini: *Tukli su me otprilike 10 minuta, jedan sat, a onda su me ponovo saslušavali.*

Tužilac Sakson: *I posle tog premlaćivanja, kakvu vrstu pitanja su vam postavljali?*

Muhadin Dželjadini: *Pitali su me za neke ljude iz Račka, da li ih poznajem. Navodili su mi razna imena ...*

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Ako pogledamo izjavu koju je dala ova ista osoba, ako pogledamo drugu stranu, gospođu Marinković, čak i ako ne govorite i ne razumete engleski, u šestom

pasusu jasno je da su mu pokazali dokument iz tabulatora 47. To je dokument koji ste vi doneli u vezi sa ovim čovekom. On kaže da je njegov potpis zaista, ali da on nije potpisao dobrovoljno nego da je bio prisiljen da to učini. I onda, ako se vratimo na prvu stranu kaže da je hteo da ode na sahranu ubijenih u Račku, ali da ga je zaustavila policija. Policajci su tvrdili da je on terorista. U pasusu broj 3 govori se kako je on ispitivan, kako je objasnio, zbog čega želi da ide u Račak. Policija ga je pitala ko je ubio njegovog rođaka Ajaka Eminija (Ajak Emimi) ili Brahimija (Brahimi) i on je rekao da ga je ubila srpska policija. Policajci su na to odgovorili da to oni nisu učinili nego da ga je ubila OVK. A on je rekao da OVK ne ubija svoj narod i tada su oni počeli da ga tuku palicama za bejzbol. Takođe su ga pitali za razne druge ljude. U jednom trenutku su ga pitali za Ragiba Bajramija (Ragip Bajrami) i da li je on član OVK, kao i o Šemsi Eminiju (Shemsi Emimi). On je rekao: "Ne, on je civil kao i ja." A za Ragiba Bajramija je znao da je ubijen u Račku, ali nije hteo da pominje njegovo ime. Da li imate neke komentare na to da su mu oni pretili prvo da će da ga odvedu u zatvor, da su ga pitali za novac i da je on objasnio da je dao novac određenom civilu, osobi u Račku. Imate li neki komentar na ovo, na to šta je rekao ovaj čovek, da je bio prisiljen da potpiše izjavu.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nemam komentar. Suvišno je komentarisati posle toliko godina šta je istina, ovo što je on sada rekao. Ali pročitajte svaki zapisnik, svaku izjavu koji su svedoci građani dali kod službenih lica. Lepo dole stoji da je izjavu razumeo, svojeručno potpisuje i priznaje za svoju. Gde je bio on od 1999. godine? Sada ste ga vi pronašli da on priča posle pet godina da je vršena prinuda. Kakav dokaz imate za to da dokažete da ovu izjavu koju ste vi sada pribavili, da je ona verodostojna i tačna? Ja isto mogu da sumnjam kao što vi sumnjate, ja isto u ovo mogu da sumnjam. Pogotovu što je on izjavu dao 1999. godine, neposredno posle događaja, a vi ga naknadno saslušavate posle toliko godina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je izjava koju je on dao vama ili vašim službenim licima?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Službenim licima, koja je izja-

va uzeta u zakonom propisanoj formi. Sasvim je ponavljao sve podatke i lepo ispričao. Mislim to službena lica, odakle bi znali detalje u njegovoj izjavi ako on to njima nije ispričao, detaljno opisuju sve što su znali. A ovde vama pričaju u izjavi ... Vama je samo ... Interesovalo da li je to pod pritiskom i pod torturom. Samo na te činjenice se izjašnjavaju.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, to će trajati par minuta, ali mislim da je vredno truda. Ovaj dokument koji nije predočio optuženi je, po mom mišljenju, jedini postojeći iskaz lokalne policije o tome šta se desilo. Nije preveden, dugačak je otprilike pola strane i ako se Pretresno veće slaže da ga stavimo na grafoskop i da se pročita u potpunosti, a ne da svedokinja čita odlomke koje ona izabere.

SUDIJA KVON: To je, znači, ta službena beleška tužioca?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tako je i ja imam samo nekoliko pitanja s tim u vezi. Ali, čini mi se da je bolje da ovaj dokument pogledamo dok je ona ovde pošto iz njega mogu da proisteknu određena pitanja i Pretresnog veća i u dodatnom ispitivanju, a prevodioci mogu da prevedu sa grafoskopa. Gospođu Marinković, ja ću da vas zamolim da pročitate ceo paragraf. Da počnemo od šestog reda odozgo: "MUP RS", to je zapravo drugi pasus, desetak redova od početka drugog pasusa. Molim vas da čitate malo sporije pošto prevodioci to moraju da prevode s lista. Ovo, rečenica koja počinje: "Koja su, MUP-a RS" ... "Koja su"... Nakon toga ćemo da odemo na 15. januar 1999. godine. Ali molim vas zapamtite moraju da prevedu tako da ne čitate suviše brzo. Ukoliko biste sada mogli da počnete da čitate od "Koja su 15. januara 1999. godine ..."

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Odavde da počnem, znači?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, izvolite.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: "MUP RS koja su 15. januara 1999. godine preduzeli akciju hvatanja izvršilaca krivičnog dela terorizamí, izvršeno nad sada pokojnim Pržić Svetislavom i otmice

više građana albanske nacionalne manjine lojalnih državi Srbije i Saveznoj Republici Jugoslavije već da su sve preduzete radnje bile usmerene na odbijanju oružanog napada od strane pripadnika terorističke bande, takozvane OVK i u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima". Da čitam dalje?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, molim vas.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: "Iz službene beleške istražnog sudije Okružnog sudije Suda u Prištini, kri broj 14/99 od 15. januara 1999. godine, službene beleške zamenika Okružnog javnog tužioca, hronološkog prikaza događaja SUP-a Uroševac, foto dokumentacije broj 15/99 od 15. januara 1999. godine i broj 23/99 od 18. januara 1999. godine, nesumnjivo se utvrđuje da je 15. januara 1999. godine u ranim jutarnjim časovima na području sela Račka, bilo masovnih oružanih napada na pripadnike policije od strane pripadnika terorističke bande takozvane OVK iz više pravaca, oružjem različitog kalibra i velike razorne moći i sa više utvrđenih položaja kao i stambenih objekata u samom naselju. Tom prilikom telesne povrede je zadobio policajac Vićentijević Goran o čemu je podneta krivična prijava protiv ENNÍ izvršioca KU br. 9/99 od 29. januara 1999. godine u Tužilaštvu zavedena pod KtN br. 43/99. Odbijajući napad, lišeno je života 40 pripadnika takozvane OVK koji su neposredno učestvovali u napadu ili preduzimali radnje za njegovo uspešno izvođenje. Ovakav zaključak nesumnjivo proizilazi iz nalaza krim-tehnike SUP-a Priština 03 broj 234-1-66/99 od 21. januara 1999. godine iz kojeg proizilazi da je kod 37 leševa utvrđeno prisustvo čestica nitrata i nitrita koje mogu poticati od baruta (osim na leševima označenim brojevima 11, 24 i 28). Iz zaključka Insituta za sudsku medicinu Medicinskog fakulteta u Prištini UV br. 75/99 da su sve povrede na leševima zaživotne (intravitalne) nanete isključivo vatrenim oružjem na različitim delovima i stranama tela iz različitih su smerova što upućuje na zaključak o akcionom ponašanju žrtava kao i da su nanete sa distance, osim dva leša označenih brojem 21 i 34 gde je isključena neposredna blizina, ali se, s obzirom na broj povreda kod ovih leše-

va, ne može isključiti relevantna udaljenost u momentu nanošenja povreda. Sa iznetih razloga smatram da nema osnova za pokretanje postupka u pravcu bilo kojeg krivičnog dela za koje se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti”.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dva ili tri pitanja u vezi s ovim, gospođu Marinković, pa ćemo da završimo s ovim dokumentom. Kad ste ranije govorili o smrti, to je smrt do koje je došlo pre napada na Račak, to je bila smrt Svetislava Pržića, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Povod, povod za akciju u Račku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jer to je bila geneza Račka. Izgleda da je OVK ubila jednog policajca i policija je onda otišla da napadne Račak i to otkriva ovaj dokument, iako, na neki način, pokušava to i da prikrije. Da li je to istina da se radilo o napadu iz osvete zbog smrti policajca?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije tačno. Policija je otišla da pronade izvršioca krivičnog dela terorizma. To je bio povod za napad. I to lepo piše u belešci.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, pogledajmo sada nešto drugo šta otkriva ovaj dokument. Molim vas, dakle, da imate na umu kartu koja se nalazi pokraj vas. Ja ću da podsetim sudije da broj 5 pokazuje jarugu u kojoj je pronađeno dvadesetak i nešto muškaraca. Ali ako pogledate i sve druge lokacije označene brojevima od 1 do 13, videćete da su na tim mestima pronađeni i drugi ljudi koji su izgubili život i onda njih ima ukupno 40. Vi razumete, gospođu Marinković, da su snimljene fotografije *in situ* na svih tih 13 lokaliteta, fotografije leševa i samo ako se saberu sve te razne lokacije, dolazi se do brojke od 40 leševa. Dakle, ako pretpostavimo da naše sudije ovde utvrde da su leševi pronađeni na tim mestima, da li onda prihvatate da ovaj dokument predstavlja priznanje lokalne policije da su oni ubili svih tih 40 ljudi na svim tim različitim lokacijama?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Leševi gde su pronađeni ja ne znam. Ja sam ih našla u džamiji i u pitanju su 40 leševa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste osoba koja ima iskustvo u vašem pravosudnom sistemu. Ovo je izveštaj iz koga smo prvo pročitali nekoliko rečenica, a sada i sve. Dakle, ako pretpostavimo da je 40 leševa pronađeno na 13 različitih lokacija, da li se onda u vašem sistemu može prihvatiti da je putem ovog dokumenta policija priznala da su oni ubili svih tih 40 ljudi? Pogledajmo fotografije ...

SUDIJA BONOMI: Gospodine Najs, zašto ne postavite pitanje bez hipoteze. Drugim rečima, da li ovaj izveštaj predstavlja priznanje policije da su oni ubili 40 ljudi, a onda je na nama da uzmemo u obzir sve ovo drugo. Verovatnije je da ćete dobiti odgovor od svedoka na takav način.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Odgovorite na pitanje sudije. Da li ovim dokumentom policija priznaje da je ubila 40 ljudi?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Policija nije priznala da je ubila 40 ljudi. U ovoj službenoj belešci stoji da je ona učestvovala u akciji pronalaženja izvršioca krivičnog dela i da je u toj akciji došlo do unakrsne vatre, da je bio sukob između dve strane i onda se pucalo. Pucalo je i jedna i pucala je i druga strana i u tom sukobu došlo je do ovih žrtava koje smo mi pronašli. Da li je policija ubila ili ne, ja nisam ovlašćena o tome da komentarišem. Ali nesporno je ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Čekajte, gospođo Marinković. Iz ovoga prizlaze dve stvari. Vi tu govorite o unakrsnoj vatri, a ranije, kada ste selektivno čitali iz ovog paragrafa naveli ste nas da verujemo da je jedan policajac ubijen. A sada vidimo da ovde stoji da je samo jedan policajac ranjen. Molim vas lepo, pročitajte ponovo ovu rečenicu koja počinje sa "Odbijajući napad, lišeno" i onda brojka 40. Pročitajte nam, molim vas, tu celu rečenicu još jednom.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Znae šta, nema potrebe da čitam, to se zna kad je sukob, sukob između dve strane. Koju da

pročitam?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Rečenicu u kojoj se nalazi brojka 40.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: A da, ovde.

SUDIJA ROBINSON: Uputite je na mesto gde se to nalazi, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je negde u polovini drugog paragrafa, rečenica počinje rečima "Odbijajući napad".

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da. "Odbijajući napad, lišeno je života 40 pripadnika takozvane OVK koji su neposredno učestvovali u napadu ili preduzimali radnje za njegovo uspešno izvođenje. Ovakav zaključak nesumnjivo ...

prevodioci: Molimo da čitate sporije.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ovakav zaključak nesumnjivo ..."

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. I poslednja stvar u vezi sa ovim dokumentom. U njemu se spominje nitritni test. Vi kao iskusni sudija, tužilac, znate da nitritni test sam po sebi nije dovoljan da se dokaže posedovanje oružja, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ovaj test tačno da sam po sebi ne može da se ceni kao dokaz. Međutim, taj test je samo indicije da neko lice je pucalo iz vatrenog oružja. A barutne čestice kad su pronađene u predelu ruke, kažiprsta i prsta i u predelu gornjeg dela, onda to ukazuje da je to lice držalo i pucalo iz vatrenog oružja, znači prisustvo barutnih čestica. Taj test, ja kao istražni sudija sam ga primenjivala u bezbroj slučajeva, u sklopu sa ostalih dokaza koji ukazuje na neku činjenicu koja je bitna i sporna.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako vi kažete za bilo kog od ovih mrtvih muškaraca ili mlade žene da ste pronašli čestice baruta među nji-

hovim prstima, morate da nam kažete gde je to tačno zapisano jer ja to nisam uspeo da pronađem.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ovde se poziva tužilac na nalaz zato što ja sam, ja za to nisam stručnjak, ali sam angažovala sudskog veštaka, balističara i izdala nalog da na osnovu parafinskih rukavica utvrdi prisustvo odnosno neprisustvo barutnih čestica. I postoji nalaz. Ovde se poziva tužilac u svom izveštaju, "nalaz krim-tehnika, krim-tehnike SUP-a Priština broj 234-1-66/99 od 21. januara 1999. godine iz kojeg proizilazi da je kod 37 leševa utvrđeno prisustvo čestica nitrata."

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači ne barut, nego nitrat, to je test za nitrat.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: "Koje mogu poticati od baruta". Nastavak rečenice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, idemo dalje od Račka kako bismo se ukratko pozabavili sa još nekoliko stvari. Kad je reč o zatvoru Dubrava (Dubrave), vi ste razgovarali samo sa onim preživelim koji su, prema vašim rečima, bili povređeni i prevezeni u grad u kome ste se vi nalazili. Znači niste razgovarali ni sa jednim drugim preživelim?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Samo da kažem, niste me sačekali da ... Pošto je veliki broj tih ranjenih, povređenih iz Dubrave bilo prebačeno u Lipljanu, ja sam imala prilike ta lica da vidim, međutim neposredno nisam mogla odmah da razgovoram sa njima zato što su ljudi bili i pod stresom i povređeni i prvo je bilo bitno i najvažnije da se od njih, da se njima pruži adekvatna lekarska pomoć. Kasnije je sa tim ljudima obavljen razgovor, ali ne od moje, sa moje strane, nego smo se dogovorili sa upravom zatvora da se sa tim ljudima porazgovara i da ti ljudi ispričaju i opišu šta im se desilo dok su bili u Dubravi (Dubrave) u Istoku (Istog), u tom zatvoru.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste ovamo doneli izveštaj vašeg kolege koji smo pogledali pre par nedelja i on, takođe, nije razgovarao ni

sa jednim od preživelih koji su svedočili pred ovim Sudom: ni sa Musom Krasnićijem (Musa Krasniqi), ni sa Milaimom Čekajem (Milaim Cekaj), ni sa Ganimem Baćajem (Gani Baqaj), zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam koja su ta lica. Ja prvi put čujem za ta imena.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još jedan primer na koji su način u vašoj zemlji, barem u ono vreme dok ste vi tamo radili, sprovedene istrage je istraga Keljmendi. Gospodin i gospođa Keljmendi bili su advokati koji su se bavili ljudskim pravima. Često su se pojavljivali i u vašim predmetima braneći razne okrivljene.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Da. I korektna saradnja je bila na nivou službeno, branilac- sudija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodin Keljmendi je verovatno bio najpoznatiji advokat u svojoj struci. Odmah nakon početka bombardovanja odveden je iz svoje kuće zajedno sa svoja dva sina i na kraju ubijen, zajedno sa sinovima. Vi ste bili istražni sudija u tom slučaju?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Samo momenat, samo momenat. Bajram Keljmendi je bio izuzetan advokat i dobar krivičar. I za vreme NATO bombardovanja on nije streljan, kako vi navodite. Vezano za taj događaj, ja sam kao istražni sudija vršila uviđaj jer mi je bilo javljeno od strane dežurne službe da su na to mesto pronađena tri tela. Nije se znalo o kome se radi i ja sam izašla na uviđaj, sad ću da vam pokažem zapisnik pošto ja imam komplet sve moje zapisnike koje sam ponela. Kojeg dana ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja se nadam da se nećemo baviti svima njima. Recite mi samo jednu stvar, jeste li ikada otišli do gospođe Keljmendi?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Samo da vam kažem...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Bojim se da moram da insistiram na mom pitanju. To je pitanje želim da vas pitam. Jeste li otišli do gospođe

Keljmendi i jeste li od nje dobili iskaz o tome kako su odveli njenog muža i sinove, ko i kako ih je odveo.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ona je dolazila kod mene u Sudu u kancelariji više puta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači jeste.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Sa njome sam ja razgovarala i ona mi je rekla da su ... To večer da su došli nepoznati ljudi i izveli su joj od kuće muža i sinove. I da tada, kad je dolazila kod mene, još nismo znali za njih gde su, da li su živi ili mrtvi. Znači tih dana kad je ona svraćala kod mene u kancelariji, za njih nismo znali ništa. Tek 26. marta 1999. godine kad sam ja izašla na licu mesta i kad su pronađena tri tela pored puta, a bio je prisutan i njen brat prilikom vršenja tog uviđaja, što je u mom zapisniku o uviđaju konstatovano, on ih je prepoznao i rekao da se radi, da su to u pitanju Bajram Kastriot (Bajram Kastriot) i Kuštrim Keljmendi (Kushtrim Kelmendi). Ja sam o tome sačinila zapisnik o uviđaju i dala nalog Institutu sudske medicine da se izvrši obdukcija. U mom zapisniku o uviđaju pod Kri broj ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospođa Marinković, gospođa Keljmendi je sasvim jasno rekla da su njenog muža i dvojicu sinova odvele srpske snage. Da li je iko ikada uhapšen zbog tog zločina?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Znači šta, pošto su izvršio nepoznati, krivična prijava je podneta od strane SUP-a Priština Okružnom javnom tužiocu 3. maja 1999. godine. Postoji krivična prijava protiv nepoznatog izvršioca za krivično delo "ubistvo" iz člana 47 na štetu porodice Bajrama Keljmendi. Zato što ubrzo posle toga smo bili proterani iz Prištine, više nismo imali nadležnost jer su u međuvremenu došle međunarodne snage i međunarodna zajednica, mi kao Sud nismo bili u mogućnosti da dalje bilo šta preduzmemo u otkrivanju počinioca tog krivičnog dela.

SUDIJA BONONI: Gospodine Najs, da li ste vi pitali to da je gospođa Keljmendi rekla da su Srbi odveli njenog muža?

TUŽILAC NAJS: Da.

SUDIJA BONOMI: Da, ali to nije ušlo u transkript.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači ona je sasvim jasno rekla da su Srbi odveli njenog muža i sinove.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ali za to nije imala nikakav konkretan dokaz.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Razumem.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ime i prezime ... Tako da u to vreme kada je ona to rekla, još uvek nismo znali da li su oni živi i gde se nalaze.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi u vašem izveštaju zabeležili bilo šta što bi moglo da sugeriše da je Keljmendijeve ubila OVK?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Znače šta, ja nisam mogla tu u zapisniku ništa da unesem zato što ja uviđaj vršim na licu mesta i konstatujem činjenice koje sam ja na licu mesta pronašla. Ja u zapisniku ne navodim nikakve niti sumnje, niti pretpostavke, niti konstatacije. Ja sam u zapisniku opisala teren i dokaze koje sam pronašla na licu mesta. I to je sve navedeno. Evo ga zapisnik, ja imam, ako hoćete i zapisnik i krivičnu prijavu vezano za taj događaj ... Je evidentiran. Znači mi kao nadležni sudski organi smo preduzeli sve što je do nas da pronađemo počinioca ovog krivičnog dela. Postoji krivična prijava, uz krivičnu prijavu postoji zapisnik o uviđaju ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Ja sam vam postavio vrlo jednostavno pitanje. Pitao sam vas jeste li vi napisali bilo šta što sugeriše da je OVK ubila Keljmendijeve. Znači vaš odgovor na to pitanje je "ne".

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: U zapisniku nisam napisala zato što to nije ni moje da ja komentarišem ... U zapisniku navodim

te činjenice. Znači zapisnik ne sadrži takve konstatacije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre dve nedelje govorili ste o broju ubijenih i o imenima ubijenih i rekli ste daje vaš popis na neki način različit od imena navedenih u opisu u dodatku optužnice. Časni Sude, situacija je sledeća. Mi smo uspeli da napravimo izvestan napredak u vezi sa razlikama između ta dva popisa. Gospodin Sakson će nešto u vezi s tim da pokrije sa sledećim svedokom, Dobričaninom, tako da ja ne bih sada želeo da udvostručim vreme koje će da se potroši na to, međutim želeo bih da postavim par pitanja ovom svedoku kako bismo razjasnili neke stvari. Gospođo Marinković, znači, ako govorimo o imenima, tačno je da su kosovski Albanci često poznati po više od jednog imena. Na primer, nečije prezime može u jednom trenutku njegovog života da se promeni jer će da uzme, recimo prezime svog dede.

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam to zvanično da su oni to tako išli, zvanično menjali imena, to mi nije poznato.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste tamo dugo godina živeli. Nije li tačno to da su neki ljudi poznati po više od jednog imena? To se vidi iz vaših dokumenata. Treba mi samo uopšten odgovor. Da li se redovno dešavalo da neko ima više od jednog imena?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: On ima ime i prezime i ne znam da li je dodao ime dede ili ... Nešto stvarno ... Nisam se time bavila niti razmišljala, mislim nije to nešto bitno za mene da bi uticalo na moj rad pa da sam to utvrđivala. On ako je hteo da promeni ime trebao je zvanično da pokrene proceduru oko toga da hoće da promeni ime i koji su razlozi i da se to zvanično evidentira u zvaničnoj službi. Ili rođenih ili venčanih i tako. Možda su to radili, meni nije poznato. Ja jesam dugo na Kosovu živela, ali oko toga nisam neka saznanja imala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I za kraj, samo da se pozabavimo nekim detaljima. Ja sam vas na početku unakrsnog ispitivanja pitao o

imenu vašeg supruga i vi ste nam dali to ime. Sud će u tabulatoru 5.1, dokaznih predmeta koji su išli uz svedoka Balevića pronaći, ne morate to sad da tražite, toje samo referenca, sledeće: vaš suprug se bavio lokalnom srpskom politikom u dovoljnoj meri da je na sastanku kome je optuženi prisustvovao 1987. godine u Kosovu Polju (Fushe Kosove), bio jedan od govornika. Mi ovde u transkriptu jednog dokaznog predmeta Odbrane imamo šta je on rekao. Dakle, on je govorio na tom sastanku, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Pa, sigurno da je govorio, međutim on se nije zvanično bavio politikom kao političar. On je po struci diplomirani mašinski inženjer, radio je kao inženjer u jednoj fabrici, a kao i svi Srbi u to vreme koji su živeli na Kosovu i Metohiji, tražili su svoja prava na Kosovu i Metohiji zato što su bili građani drugog reda. U to vreme mnogo više su svoja prava uživali Albanci ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Dakle mislim da ste potvrdili da je on govorio na tom sastanku. Druga stvar. Pokušajte da se priselite. On je ustvari bio član komiteta sa Šolevićem i drugima koji je organizovao demonstracije širom zemlje, zar ne?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Kako, kako, demonstracije u vezi čega? Nisam vas razumela.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na primer kad su Srbi išli sa Kosova u Vojvodinu da sruše tamošnju Vladu Vojvodine. To je organizovao jedan komitet i vaš je muž bio u tom Komitetu?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Kakve veze ima sa mojim svedočenjem sada to? A drugo, nisu išli da sruše Vladu u Vojvodini. To je van pameti. Nego su oni išli u Vojvodini da predstave kako su Srbi na Kosovu i Metohiji ugroženi sa više aspekata. Zato što nisu imali niti svoja prava na posao, na zaposlenje. Po ključu su se zapošljavali Albanci. Nisu imali pravo na posao, na stan, zato što su morali da čekaju na zaposlenje. I to je bio ... Samo su Srbi digli glas da Srbija čuje da na Kosovu i Metohiji žive i Srbi. I da ti Srbi imaju pravo kao i Albanci. I to je bilo, masovnih tih demonstracija u tom smislu. Ali to

nema nikakve veze sa mojim poslom zato što sam ja sudija bila i ostala sudija i dan danas sam sudija i nakon nove vlasti sada koja ... Ja profesionalno radim svoj posao. To što se moj muž bavio u to vreme, dao svoj doprinos da se poboljša stanje Srba na Kosovu i Metohiji, mislim da nema nikakve veze sa mojim poslom koji sam ja radila. Meni niko nikada primedbe sa nijedne strane vezano za moj rad nisam imala, ni od strane branioca ni od strane stranaka. A predmeti su odlazili ... Ako je neko imao primedbe ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospođo Marinković, pritužbi je bilo. Mi smo pogledali samo jedan primer i time smo se jako dugo bavili, međutim izneto je nekoliko ... Molim vas da sačekate da završim. Izneto je nekoliko pritužbi na to da ste vi dozvolili ili čak ohrabрили premlaćivanje ljudi koji su bili pritvoreni, više od jednog i to u jednom od predmeta kojim smo se bavili, iz tabulatora 4. Da li je to tačno?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno. To nije bila pritužba na moj rad nego advokat. Normalno je da advokat branilac u ime svog branjenika mora nešto da piše. I on je to, nije on imao primedbe na moj rad nego je tražio da se njegov branjenik pregleda. Ja sam to uradila i sa time je završeno. Da ja u istrazi, to je van pameti da ja nekoga prisilim da kaže nešto što on ne želi. Mislim to je, ja ne znam da li negde u svetu ima sudija koji tako radi. To toliko je zato što rad Suda je izložen oceni i javnosti i višoj instanci. Pa taj isti je mogao da kaže na glavnom pretresu kad je držano suđenje koje suđenje je bilo javno, nakon što je podignuta optužnica, pa mogao je da kaže to isto i u svojoj žalbi kad je bilo. Ja, naprotiv, na samo ovaj predmet koji ste pominjali za ilegalni SUP ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Poslednje pitanje, ako mogu ... Kao što smo videli iz istrage o Račku, vaše ispitivanje je bilo vrlo ograničeno. Mogu li da kažem da smo mi razmatrali interesovanje vašeg muža za politiku kao i vaše sopstveno ponašanje i tvrdim da ste vi u to vreme stavljali zakon u službu politike. Da li me razumete?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno. Ja sa politikom

nemam nikakve veze niti sam se politikom bilo kad bavila. Isključivo profesionalno i po zakonu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, da li ćemo sada da obradimo dokazne predmete ili kasnije?

SUDIJA ROBINSON: Kasnije. Gospodine Miloševiću, imate li dodatnih pitanja za ovog svedoka? Da li me čujete? Prevodioci me nisu čuli ili nisu čuli gospodina Miloševića?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam dodatnih pitanja i ja sam odgovorio potvrdno.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Nastavite, molim vas.

DODATNO ISPITIVANJE : OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospođo Marinković, na početku unakrsnog ispitivanja, gospodin Najs je ovde, u onom delu gde postavlja pitanja u vezi s vašim kredibilitetom predočio jedan tekst Nataše Kandić koji doduše nije preveden, ali u kome su date vrlo teške optužbe na vaš račun. Ja ću zbog toga da postavim nekoliko pitanja, samo ovde da nađem, nekoliko pitanja koja se tiču toga teksta. I na dnu prve strane, to kažem za vas koji možete da pratite tekst na engleskom jeziku, počinje pasus koji kaže: "Sve više i više policajaca javno govore o tome šta se zaista desilo na Kosovu. Upravo od njih sam prvi put čula za ubisvo Fehmija Aganija. Takođe sam od njih čula da naloge za likvidaciju nisu davali samo policajci i vojni komandanti" U ovoj rečenici, da li ste ikad čuli da je neki policijski ili vojni komandant dao naredbu za neku likvidaciju?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Nisam čula nikada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada ide sledeća rečenica. "Oni

su mi rekli da je Danica Marinković lično dala nalog da se nekoliko ranjenih muškaraca iz porodica Ahmeti ubije iz vatrenog oružja 28. februara 1998. godine u Likošanima". Kao što vidite, gospođu Marinković, ovde vas je Nataša Kandić optužila da ste vi naredili ubistvo nekoliko članova porodice Ahmeti. Molim vas, da li vi išta znate o tome šta ovde piše?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ništa. Niti sam bila na to mesto niti bilo šta znam vezano za ovaj događaj. To je čista laž i neistina vezano za moju profesiju i mene kao čoveka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li uopšte može da se zamisli situacija u kojoj istražni sudija može da naredi neku radnju, čak i ovako tešku kao što je ubistvo?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: To ne može da se zamisli, a kamoli da se desi. To je van pameti. To ne može niko da naredi. Niko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Gospođu Marinković, je li vi kažete da nikad niste bili u selu Likošane?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ja i ne znam gde se nalazi, da li to spada pod moju nadležnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovde kaže: "Ona je kao istražni sudija došla da izvrši uviđaj zajedno sa Jovicom Jovanovićem, zamenikom okružnog tužioca i ekipom istražitelja. Tamo je bila hrpa leševa ispred porodične kuće Ahmetija u kojoj su neki ljudi još uvek pokazivali znake života. U prisustvu tridesetorice pripadnika Specijalne antiterorističke jedinice Danica Marinković je navodno rekla ěja ih neću, ubijte ih.í"

SUDIJA ROBINSON: Osim toga što je svedokinja već pobila ovu tvrdnju, negirala je da je bilo šta od toga tačno. Nema smisla da ponovo iznosite pred nju istu tvrdnju i da ona ponovo to negira.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK MARINKOVIĆ: Samo da dodam, ja prvi put čujem i vidim

ovaj tekst i znam za ovo. Ja stvarno do sada nisam imala prilike da pročitam ovo da je ovako nešto može da se napiše. Mislim to je stvarno van svake pameti. Stvarno sam iznenađena da se ovako nešto može i u novine i da novine to objave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte ovaj četvrti pasus odozdo, ja ću vam ga pročitati, gde se pominje ponovo vaše ime. Kaže se: "Sudija Marinković predstavlja se kao zaštitnik srpskih žrtava i srpske policije. Međutim njeni pokušaji da izmanipuliše javno mnjenje su uzaludni. Unutar policije se dobro zna ko je ubio Fehmija Aganija, ko je šta na Kosovu uradio, ko je pucao, ko je uklonio leševe, ko je pljačkao kamionima, koje donosio naloge iz Beograda i ko je prenosio predsedničke pohvale i izraze podrške". Da li biste bili ljubazni da komentarišete ovo šta sam vam sad pročitao?

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Mislim ovo je, isto tako, jedna i laž i neistina i mašta zato što prvo ja sam sprovodila istragu i vršila uviđaje bez obzira koje u pitanju, da li je žrtva Srbin, Albanac ili ostalo, bez obzira ... Ja kad izađem na lice mesta i vršim uviđaj, ja uopšte ne znam ko je izvršilac, ko je žrtva. Znači, to je van pameti, to toliko ima dokaza o tome da sam radila svaki uviđaj bez obzira na ... Drugo, ja sam i malopre pomenula što se tiče Fehmi Agani. Nemam nikakve veze sa njim. Niti sam izvršila uviđaj zato što je to bilo prvo, "NN" leš koji je policija pronašla i mene obavestila i ja sam dala nalog da se izvrši obdukcija. Podneta je krivična prijava protiv "NN" izvršioca. Znači državni organi su u skladu sa svojim ovlašćenjima vezano za to i događaj preduzeli sve što se bilo moglo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, u istom ovom pasusu kaže se da se dobro znalo, kaže: "Ko je donosio naloge iz Beograda i prenosio predsedničke pohvale i izraze podrške".

SVEDOK MARINKOVIĆ – ODGOVOR: Mi nikave veze nismo imali sa Beogradom. Mi smo radili svoj posao profesionalno i u skladu sa zakonom. Nikakve ni naloge ni pohvale niti bilo šta od Beograda da

je stizalo u Sudu, niti meni, niti mojim kolegama i u Sudu i u Tužilaštvu.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovde se održava jedno drugo suđenje popodne i moramo da ostavimo dovoljno vremena da se pripremi sudnica. Zaustavićemo se par minuta pre 13.45. Sada prekidamo s radom i nastavljamo sutra u 9.00.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine Robinson.

Fond za humanitarno pravo